

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

**OPERAČNÝ PROGRAM
VÝSKUM A INOVÁCIE**

AUDIT HODNOTENIA UPLATŇOVANIA PRINCÍPOV SMALL BUSINESS ACT FOR EUROPE (SBAfE) NA SLOVENSKU 2016/2017

Bratislava, december 2017

Vydavateľ:
Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2017

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

OBSAH

OBSAH	2
Cieľ auditu.....	4
1. Úvod.....	4
1.1 Historický vývoj implementácie SBAfE na Slovensku.....	5
1.2 Základné zásady SBAfE.....	6
2. Súhrnný štatistický prehľad o MSP na Slovensku	7
2.1 Makroekonomický rámec slovenského podnikateľského sektora.....	7
2.2 Štatistika MSP	8
3. Zhodnotenie inštitucionálnej podpory MSP na Slovensku	14
3.1 Nástroje podpory, opatrenia a aktivity pre MSP	14
4. Hodnotenie podnikateľského prostredia na Slovensku z pohľadu vybraných iniciatív	23
4.1 Hodnotenie postavenia Slovenska v porovnaní s krajinami V4 v rebríčkoch konkurencieschopnosti	23
4.2 Hodnotenie implementovaných princípov SBAfE v SR zo strany EK (silné, priemerné a slabé oblasti).....	26
4.3 Hodnotenie jednotlivých princípov SBA na Slovensku zo strany Slovak Business Agency	35
4.4 Výsledky prieskumu uplatňovania princípov iniciatívy SBAfE	43
5. Best practices prijatých iniciatív v rámci iných členských krajín EÚ.....	45
6. Záver/manažérske zhrnutie	49
Zoznam tabuliek.....	51
Zoznam grafov	52
Príloha	53

Cieľ auditu

Dokument „Audit hodnotenia uplatňovania princípov Small Business Act for Europe (SBAfE)“ hodnotí uplatňovanie princípov iniciatívy Európskej únie „Zákon o malých podnikoch“ na Slovensku.

Cieľom dokumentu „Audit hodnotenia uplatňovania princípov Small Business Act for Europe (SBAfE) na Slovensku“ je:

- Zhodnotiť inštitucionálnu podporu MSP pri implementácii zákona SBAfE v Slovenskej republike,
- Porovnať aktuálne postavenie Slovenska z pohľadu vybraných iniciatív (DB, GCR a WCY) v porovnaní s ostatnými krajinami Európskej únie na základe štatistických ukazovateľov.
- Zhodnotiť aktuálne postavenie Slovenska podľa jednotlivých princípov „Zákona o malých podnikoch“,
- Preskúmať využívané opatrenia vo vybraných krajinách Európskej únie, uvádzané v dokumente „Fact Sheet SBA 2017“.

1. Úvod

Iniciatíva Small Business Act for Europe, resp. Zákon o malých podnikoch (ďalej aj ako SBAfE) je zastrešujúcim rámcom pre politiku EÚ v oblasti malých a stredných podnikov (MSP). Jeho cieľom je zlepšiť prístup k podnikaniu v Európe, zjednodušiť regulačné a politické prostredie pre MSP a odstrániť zostávajúce prekážky ich rozvoja. MSP sú podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 mil. Eur a celková ročná súvaha nepresahuje 43 mil. Eur. Tvoria 99 % všetkých podnikov v EÚ, sú pilierom jej hospodárstva a tiež hlavným tvorcom pracovných miest.

Na Slovensku podporuje implementáciu iniciatívy SBAfE viacero inštitúcií, medzi ktoré patria napr. MH SR, vláda SR a SBA. MH SR je najdôležitejším inštitucionálnym aktérom na podporu MSP z pohľadu programov štátnej pomoci a ďalších iniciatív ústredných orgánov štátnej správy, ktoré pôsobi ako garant a koordinátor mnohých aktivít v uvedenej oblasti. Medzi najvýznamnejšie aktivity MH SR v oblasti malého a stredného podnikania patria štátne podporné programy, ktoré sa realizujú v súlade so zákonom č. 358/2015 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov. V kompetencii MH SR je aj poskytovanie dotácií v zmysle zákona o podpore na zriadenie priemyselných parkov a poskytovanie investičnej pomoci na rozvoj regiónov. MH SR má taktiež právomoc poskytovať dotácie v zmysle zákona č.1/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR.

Vláda SR prijala v súvislosti s implementáciou SBAfE niekoľko opatrení. V roku 2008 sa prihlásila k realizácii princípov SBAfE uznesením vlády SR č. 969/2008 a to v čase ekonomického spomalenia, kedy bola pre podnikateľské subjekty mimoriadne dôležitá schopnosť adaptovať sa na nové podmienky a hľadať možnosti ďalšieho rozvoja. Zo strany štátu bolo potrebné zabezpečiť kvalitné podnikateľské prostredie, s minimom byrokratických prekážok a bariér, aby podniky mohli plniť svoju úlohu v ekonomike, čo je tvorba pridanej hodnoty a vytváranie pracovných miest.¹ Svoj záväzok potvrdila pri uplatňovaní SBAfE

¹ Uznesenie vlády SR č. 969/2008

v programovom vyhlásení v máji v roku 2012. Vláda v tomto programovom vyhlásení deklarovala, že bude prispievať k zlepšovaniu podnikateľskej klímy, vrátane stimulácie malých a stredných podnikov, pre uplatnenie v globálnych sieťových štruktúrach. Zároveň rozšíri uplatňovanie európskych zásad rozvoja malého podnikania (SBA – Small Business Act for Europe). Malé a stredné podniky musia byť nosnou kôstkou rozvoja regionálnej zamestnanosti a zhodnocovať najmä domáce prírodné zdroje.²

V programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016 – 2020 pripravila vláda SR nový zákon o MSP, ktorého cieľom je vytvoriť lepšie podnikateľské prostredie pre malých a stredných podnikateľov a primerané podmienky pre aktívne využívanie princípov iniciatívy Európskeho odporúčania pre malé podnikanie (Small Business Act for Europe) a Akčného plánu pre podnikanie 2020.³

Slovak Business Agency podporuje malých a stredných podnikateľov v súlade s princípmi iniciatívy Zákona o malých a stredných podnikoch (Small Business Act for Europe). Ide o komplexnú podporu podnikania na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Prostredníctvom programov SBA podporuje rozvoj podnikateľského prostredia na Slovensku. Cieľom SBA je zvýšiť mieru prežitia podnikov na trhu, zvýšiť zamestnanosť v súkromnom sektore, zvýšiť inovačnú výkonnosť slovenských podnikov, stimulovať podnikateľského ducha, zabrániť marginalizácii podnikov ako aj zvýšiť konkurencieschopnosť slovenského podnikateľského prostredia a slovenských podnikov.

1.1 Historický vývoj implementácie SBAfE na Slovensku

Potreba podporiť význam a existenciu malých a stredných podnikov na trhu bola prvýkrát uvedená v Lisabonskej stratégii pre rast a zamestnanosť, ktorá bola prijatá v roku 2000. Táto stratégia chcela z EÚ urobiť „najdynamickejšiu a najkonkurencieschopnejšiu ekonomiku na svete do roku 2010.

Na summite, ktorý sa konal v dňoch 19. – 20. marca 2000 v portugalskom Feira, EÚ schválila Európsku chartu pre malé podniky, prvý návod ako vytvoriť z Európy najlepšie prostredie pre mikrofirmy. 9. novembra 2005 zverejnila EK novú líniu s názvom „Najprv myslí v malom“, ktorej hlavným cieľom bolo prezentovať zručnosti a podnikanie formou tréningu a vzdelávania, zrozumiteľne a nenáročne formulovať obsah všetkých regulácií, znížiť administratívne zaťaženie podnikateľského prostredia, vytvárať kvalitný regulačný rámec, zamerať sa na odstránenie nesystémových regulácií, implementovať MSP test do procesu posudzovania dopadov regulácií, zjednodušiť legislatívu, zlepšiť prístup na trh pre mikropodniky a podporiť ich participáciu na siedmom rámcovom programe pre výskum.

EK odprezentovala dňa 25. júla 2008 návrh na tzv. Zákon o malých podnikoch, ktorým by zjednotili všetky realizované iniciatívy do jedného legislatívneho dokumentu. Tento zákon bol schválený a prijatý Európskou radou 11. decembra 2008.

Výbor EP pre právne záležitosti schválil 20. januára 2009 štatút európskej s. r. o.. Predstavenie vyslancov pre MSP (SME Envoys) sa konalo 25. Mája 2010. Európska komisia

² Programové vyhlásenie vlády SR v roku 2012

³ Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016-2020

uskutočnila v roku 2011 prvú revíziu Small Business Act. Tento dokument predstavuje prehľad pokroku dosiahnutého pri implementácii princípov uvedených v Zákone a malých a stredných podnikoch a stanovuje nové aktivity, ktoré majú byť odpoveďou na ekonomickú krízu.

Európska komisia prijala 9. januára 2013 oznámenie s názvom Akčný plán pre podnikanie 2020 – opätovné stimulovanie podnikateľského ducha v Európe s cieľom zvýšiť počet podnikateľov v záujme dosiahnutia týchto prvoradých cieľov: obnova hospodárskeho rastu a zvýšenie úrovne zamestnanosti. 8. septembra 2014 prebehla diskusia ohľadom revízie SBA na obdobie rokov 2015 – 2020, ktorej cieľom je zlepšovanie podnikateľského prostredia pre MSP v procese jej uplatňovania a adaptovania sa meniacim podmienkam.

1.2 Základné zásady SBAfE

Zákon o malých podnikoch stanovuje súbor 10 zásad, ktorými sa riadi navrhovanie a vykonávanie politík v prospech malých a stredných podnikov na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni:

Základné zásady SBA

1. Vytvoriť prostredie, v ktorom môžu podnikatelia a rodinné podniky rásť a byť odmeňovaní za svoje podnikateľské úsilie.
2. Zabezpečiť, aby čestní podnikatelia, ktorí zbankrotovali, mohli rýchlo dostať druhú šancu.
3. Vytvárať pravidlá podľa zásady „najskôr myslieť v malom“.
4. Zariadiť, aby orgány verejnej správy reagovali na potreby MSP.
5. Prispôbiť nástroje verejnej politiky potrebám MSP: uľahčiť MSP účasť na verejnom obstarávaní a lepšie využiť prostriedky štátnej pomoci pre MSP.
6. Uľahčiť MSP prístup k financiám a vytvoriť právne a podnikateľské prostredie, ktoré bude podporovať včasné úhrady obchodných transakcií.
7. Nabádať MSP na lepšie využívanie príležitostí, ktoré ponúka jednotný trh.
8. Podporovať zvyšovanie zručností v MSP a všetky formy inovácií.
9. Umožniť MSP premieňať environmentálne výzvy na príležitosti.
10. Povzbudzovať a podporovať MSP tak, aby mohli ťažiť z rastúcich trhov.

Zdroj: zákon SBA

2. Súhrnný štatistický prehľad o MSP na Slovensku

2.1 Makroekonomický rámec slovenského podnikateľského sektora

Na základe posledných dostupných štatistických údajov⁴ sa makroekonomický rámec slovenského podnikateľského sektora v roku 2016 vyznačoval rastom slovenskej ekonomiky. Napriek miernemu spomaleniu oproti predchádzajúcemu roku, národné hospodárstvo si podľa údajov Štatistického úradu SR zachovalo relatívne vysokú dynamiku na úrovni 3,3 %. Trend ekonomického rastu Slovenska korešpondoval s rastom ekonomickej aktivity u väčšiny hlavných obchodných partnerov. Ako dokumentuje tabuľka č.1, Slovensko si aj v roku 2016 udržalo svoje umiestnenie v skupine najrýchlejšie rastúcich krajín regiónu strednej Európy i eurozóny.

Tab. č. 1: Tempo rastu HDP v roku 2016 (porovnanie SK vs V4, Nemecko a EÚ28)

	SK	CZ	HUN	PL	DE	EU 28
Tempo rastu HDP	3,3 %	2,4 %	2,0 %	2,7 %	1,9 %	1,9 %

Zdroj: ŠÚ SR, Svetová banka

Na dosiahnutú dynamiku ekonomického rastu v roku 2016 pozitívne vplývalo najmä zrýchľovanie zahraničného dopytu. Rast objemu vývozu tovarov a služieb sa medziročne zvýšil o 4,8 % hlavne vplyvom výraznejšieho exportného dopytu po motorových vozidlách. Celkové saldo zahraničného obchodu tovarov a služieb sa tak v roku 2016 medziročne zvýšilo o 3,4 %, resp. o 5 789,7 mil. Eur. Rast domáceho dopytu dosiahol len 0,9 %. V rámci domáceho dopytu sa pozitívne vyvíjala konečná spotreba domácností (rast o 2,9 %), ktorú ťahal rastúci dopyt na trhu práce a klesajúce ceny ropy, či dosiahnutie deflačného dna s ročným priemerom na úrovni -0,5 %. Pozitívny trend hospodárskeho vývoja nespomalil v roku 2016 ani zníženie tempa rastu konečnej spotreby verejnej správy (rast o 1,6 %) či pokles tvorby hrubého kapitálu (o 4,2 %) a tvorby hrubého fixného kapitálu (o 9,3 %).

Dosiahnutý ekonomický rast pozitívne vplýval na situáciu na trhu práce. Počas minulého roka dokázalo hospodárstvo SR vygenerovať viac ako 55 tisíc nových pracovných miest (podľa štvrtročného podnikového výkazníctva ŠÚ SR). Celková zamestnanosť sa medziročne zvýšila o 2,5 %, čím pokračovala v raste už tretí rok po sebe. Vzhľadom na to, že počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa neznižoval, zrkadlovo sa nárast zamestnanosti prejavil aj na poklese miery nezamestnanosti, ktorá po desiatich rokoch klesla na jednocifernú úroveň. V roku 2016 sa miera nezamestnanosti medziročne znížila o 1,8 p. b. na 9,7 % (podľa metodiky VZPS ŠÚ SR). Počet nezamestnaných oproti roku 2015 poklesol o 15,4 % na hodnotu 266,0 tis. osôb.

Objem poskytnutých bankových úverov podnikovému sektoru vykazoval rastovú dynamiku aj v roku 2016 (5,1 %). V medziročnom porovnaní sa pritom dynamika rastu bankových pohľadávok z úverov znížila o 3,5 p. b.

⁴ Z dôvodu zabezpečenia čo najvyššej miery relevancie zvolených štatistických ukazovateľov, boli v audite použité kompletne ročné údaje za rok 2016.

Tab. č. 2: Vývoj ekonomických ukazovateľov v Slovenskej republike v rokoch 2011 – 2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tempo rastu domáceho dopytu	1,1 %	-4,0 %	0,3 %	3,2 %	4,7 %	0,9 %
Tempo rastu konečnej spotreby domácnosti	-0,6 %	-0,4 %	-0,8 %	1,4 %	2,2 %	2,9 %
Tempo rastu spotreby verejnej správy	-1,8 %	-2,1 %	2,2 %	5,3 %	5,4 %	1,6 %
Tempo rastu tvorby hrubého fixného kapitálu	12,7 %	-9,0 %	-0,9 %	1,2 %	16,9 %	-9,3 %
Tempo rastu EX (výrobky a služby v s. c.)	12,0 %	9,3 %	6,7 %	3,7 %	7,0 %	4,8 %
Tempo rastu IM (výrobky a služby v s. c.)	9,6 %	2,5 %	5,6 %	4,4 %	8,1 %	2,9 %
Miera inflácie (CPI národná metodika)	3,9 %	3,6 %	1,4 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,5 %
Miera nezamestnanosti	13,6 %	14,0 %	14,2 %	13,2 %	11,5 %	9,7 %
Tempo rastu zamestnanosti	1,9 %	-0,6 %	-0,7 %	1,3 %	2,1 %	2,5 %
Tempo rastu pohľadávok z úverov bankových inštitúcií	6,2%	-3,7%	-2,7%	-1,8%	8,6%	5,1%

Zdroj: SBA, na základe údajov ŠÚ SR a NBS

2.2 Štatistika MSP

V roku 2016 bol na Slovensku zaznamenaný medziročný nárast počtu aktívnych malých a stredných podnikov. Oproti roku 2015 ich počet vzrástol o 4,9 %. V absolútnej hodnote sa počet malých a stredných podnikov zvýšil na 557 122 (o 26 059), hlavne v dôsledku zvýšenia malých a stredných podnikov – právnických osôb o 9,1 %. Počet fyzických osôb – podnikateľov medziročne vzrástol o 2,5 %.

Z pohľadu jednotlivých veľkostných kategórií podnikov sa v roku 2016 zvýšil počet mikropodnikov (0-9, vrátane subjektov s nezisteným počtom zamestnancov) o 5,1 % (resp. o 26 483). Počet malých podnikov (10-49) medziročne poklesol o 2,5 % (resp. o 322) a počet stredných podnikov (50-249) o 3,6 % (resp. o 102).

Z celkového počtu aktívnych podnikateľských subjektov bolo 97,1 % mikropodnikov (541 719), 2,3 % malých podnikov (12 662) a 0,5 % stredných podnikov (2 741). Podiel veľkých podnikov predstavoval 0,1 % (636).

Tab. č. 3: Počet aktívnych podnikateľských subjektov podľa jednotlivých právnych foriem a veľkostných kategórií podnikov k 31.12.2016

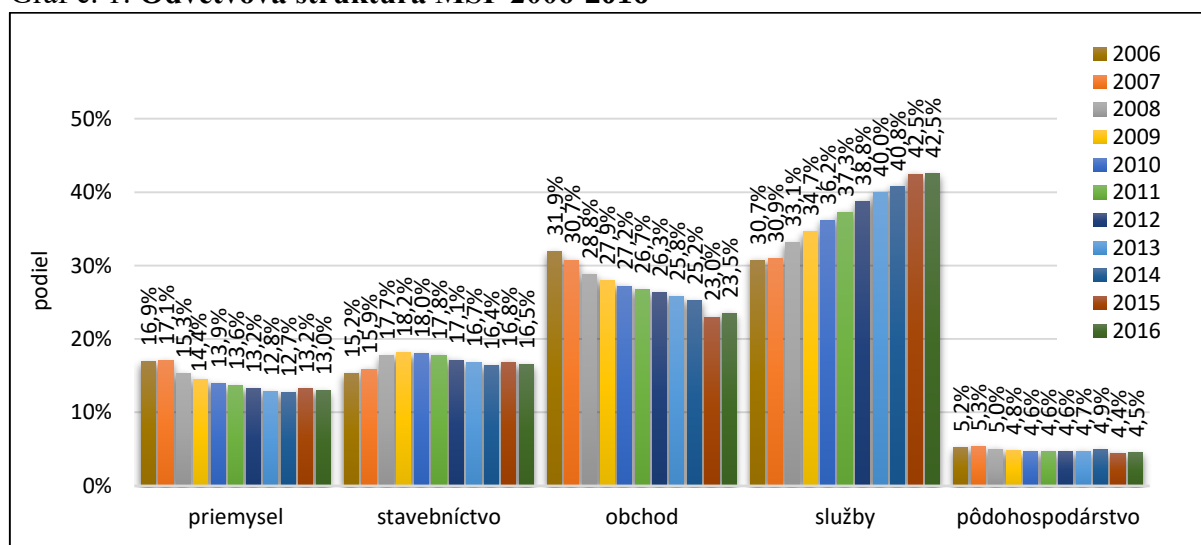
Veľkostné kategórie/právne formy	Právne formy				Spolu 2016		Rozdiel oproti 2015
	Podniky	Živnostníci	Slobodné povolania	SHR	abs.	v %	abs.
Mikropodniky (0-9)	196 006	321 738	18 512	5 463	541 719	97,1%	26 483
Malé podniky (10-49)	11 440	1 173	41	8	12 662	2,3%	-322
Stredné podniky (50-249)	2 684	57	0	0	2 741	0,5%	-102
Veľké podniky (250 a viac)	636	0	0	0	636	0,1%	-30
Spolu MSP (0-249)	210 130	322 968	18 553	5 471	557 122	99,9%	26 059
Spolu podnikateľské subjekty	210 766	322 968	18 553	5 471	557 758	100,0%	26 029
Rozdiel MSP oproti 2015 (abs.)	17 534	6 508	857	1 160	26 059	-	-

Zdroj: SBA, na základe údajov ŠÚ SR

Takmer dve tretiny (65,5 %) malých a stredných podnikov vykonávali v roku 2016 svoju hlavnú činnosť v oblasti služieb (42,5 %) a obchodu (23,5 %). V sektore stavebníctva pôsobilo 16,5 % MSP. 13,0 % MSP vykonávalo svoju činnosť v priemysle a 4,5 % v pôdohospodárstve.

Dlhodobý vývoj odvetvovej štruktúry malých a stredných podnikov je znázornený v nižšie uvedenom grafe. Pre vývoj v roku 2016 je charakteristické zastavenie dlhodobého rastúceho zastúpenia malých a stredných podnikov v odvetví služieb. Zmena trendu nastala aj v prípade obchodu, kde po prvýkrát v rámci sledovaného obdobia došlo k medziročnému nárastu zastúpenia (o 0,5 p. b.). Vývoj zastúpenia odvetvia priemyslu, stavebníctva a pôdohospodárstva je v posledných rokoch pomerne stabilný s miernym poklesom v roku 2016 v prípade priemyslu a stavebníctva. Zastúpenie pôdohospodárstva sa v roku 2016 mierne zvýšilo.

Graf č. 1: Odvetvová štruktúra MSP 2006-2016

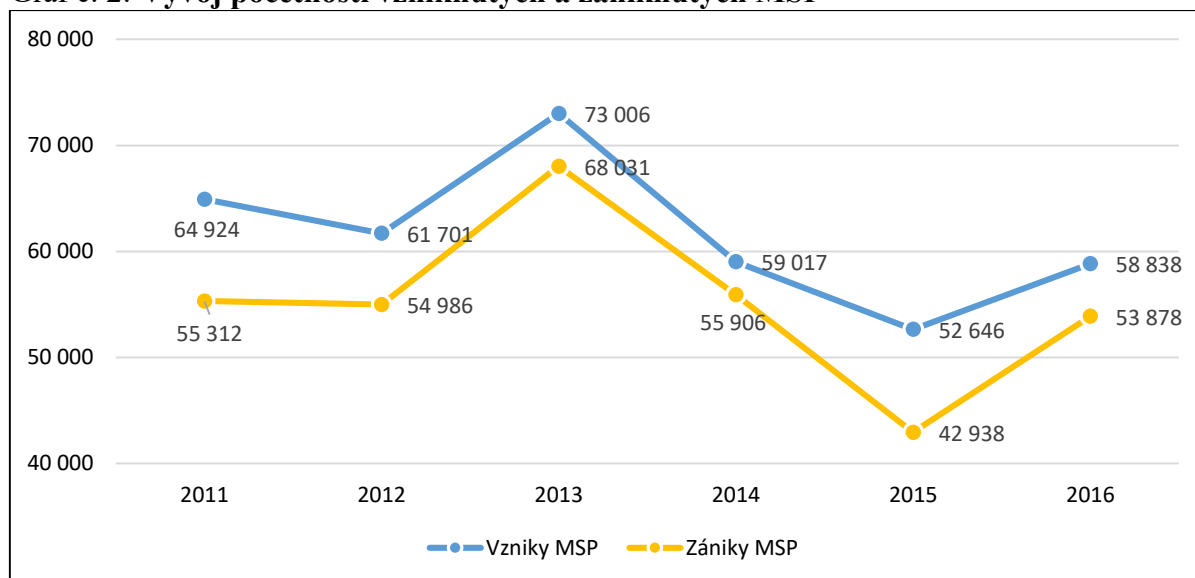
Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

Podľa údajov spracovaných z Registra organizácií ŠÚ SR došlo **v roku 2016 k zastaveniu trendu poklesu vznikov malých a stredných podnikov**. V medziročnom porovnaní sa počet vzniknutých malých a stredných podnikov zvýšil o 11,8 % (resp. o 6 192) na 58 838.

Jednu tretinu (33,0 %, resp. 19 398) z celkového počtu vzniknutých malých a stredných podnikov predstavovali podniky (MSP - právnické osoby), takmer dve tretiny (62,1 %, resp. 36 518) tvorili živnostníci, 2,7 % (1 573) samostatne hospodáriaci roľníci a 2,3 % (1 349) osoby podnikajúce formou slobodných povolání. V medziročnom porovnaní sa zvýšil počet vzniknutých podnikov (MSP - právnických osôb) o 42,3 %, živnostníkov o 2,8 %, samostatne hospodáriacich roľníkov o 30,8 %. Počet vzniknutých slobodných povolání sa medziročne znížil o 40,7 % a dosiahol najnižšiu úroveň od roku 2011.

Počet zaniknutých MSP sa v roku 2016 po predchádzajúcom poklese medziročne zvýšil o 25,5 % na 53 878. Z celkového počtu zaniknutých malých a stredných podnikov bolo 16,9 % podnikov (právnických osôb). Viac ako štyri pätiny (80,7 %) tvorili živnostníci. Podiel samostatne hospodáriacich roľníkov predstavoval 0,8 % a osôb podnikajúcich formou slobodných povolání 1,5 %.

Graf č. 2: Vývoj početnosti vzniknutých a zaniknutých MSP

Zdroj: SBA, na základe údajov Registra organizácií ŠÚ SR

Zamestnanosť v sektore MSP vykazovala pozitívne tendencie aj v roku 2016. Medziročne sa zvýšila o 3,5 % (resp. 46,4 tis. osôb) na 1,369 mil. zamestnaných osôb. Dosiahnutý rast zamestnanosti v sektore MSP bol najvýznamnejší od predkrízového roku 2008.

Malé a stredné podniky tvorili 74,1 % podiel na zamestnanosti v podnikovej ekonomike a 59,3 % podiel na celkovej zamestnanosti v hospodárstve SR. V rámci jednotlivých veľkostných kategórií podnikov tvorili mikropodniky 45,3 % podiel na zamestnanosti, malé podniky 13,5 %, stredné podniky 15,3 % a veľké podniky 25,9 % na zamestnanosti v podnikovej ekonomike.

Tab. č. 4: Porovnanie počtu zamestnaných osôb podľa veľkostných kategórií podnikov v SR v roku 2016

Veľkostné kategórie	Počet zamestnaných osôb (v tis. osobách)	Podiel na zamestnanosti v podnikovej ekonomike
Mikropodniky (0-9)	836,6	45,3%
Malé podniky (10-49)	249,5	13,5%
Stredné podniky (50-249)	282,7	15,3%
Veľké podniky (250 a viac)	477,2	25,9%
Spolu MSP (0-249)	1 368,8	74,1%
Spolu podnikateľské subjekty	1 846,0	100,0%

Zdroj: SBA, na základe údajov ŠÚ SR

Vytvorená pridaná hodnota MSP – právnických osôb v nefinančnom podnikovom sektore v roku 2016 medziročne vzrástla o 4,3 %, na úroveň 19 999,3 mil. Eur.

V medziročnom porovnaní sa pridaná hodnota zvýšila v rámci všetkých veľkostných kategórií podnikov. Pridaná hodnota mikropodnikov (0-9) medziročne vzrástla o 1,8 % na úroveň 5 847,6 mil. Eur, malých podnikov (10-49) o 6,9 % na úroveň 6 215,5 mil. Eur a stredných podnikov o 4,2 % na úroveň 7 936,2 mil. Eur. Z odvetvového hľadiska súvisel rast vytvorenej pridanej hodnoty MSP predovšetkým s rastom pridanej hodnoty MSP v priemysle (nárast o 8,2 %), v stavebníctve (nárast o 11,2 %) a v ostatných službách (nárast o 17,8 %).

Podiel MSP – právnických osôb na vytvorenej pridanej hodnote v nefinančnom podnikovom sektore zostal v roku 2016 na takmer nezmenenej úrovni (52,7 %). V medziročnom porovnaní sa znížil len o 0,1 p. b. Z dlhodobého hľadiska vykazuje podiel MSP na vytvorenej pridanej hodnote klesajúcu tendenciu už šiesty rok po sebe.

Tab. č. 5: Porovnanie vytvorenej pridanej hodnoty (právnických osôb – nefinančných korporácií) podľa veľkostných kategórií podnikov v SR v roku 2016

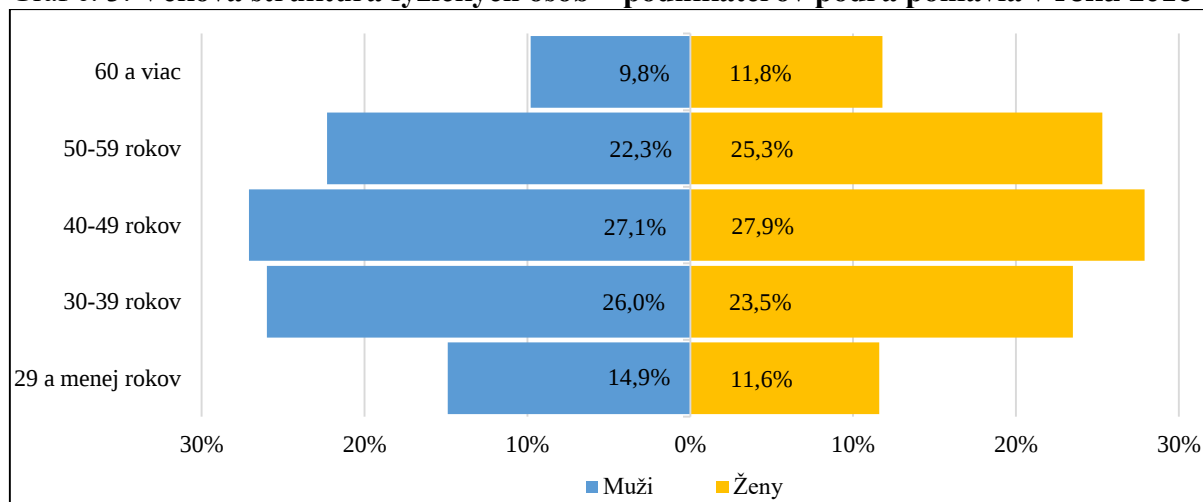
Veľkostné kategórie	Pridaná hodnota (v mil. Eur)	Podiel na pridanej hodnote
Mikropodniky (0-9)	5 847,6	15,4%
Malé podniky (10-49)	6 215,5	16,4%
Stredné podniky (50-249)	7 936,2	20,9%
Veľké podniky (250 a viac)	17 929,6	47,3%
Spolu MSP (0-249)	19 999,3	52,7%
Spolu podnikateľské subjekty	37 928,9	100,0%

Zdroj: SBA, na základe údajov ŠÚ SR

Viac ako jednu štvrtinu (27,3 %), resp. **najvyšší podiel z celkového počtu fyzických osôb - podnikateľov tvorila v roku 2016 veková kategória 40 až 49-ročných.** Druhou najpočetnejšou skupinou z pohľadu veku boli podnikatelia vo vekovej kategórii 30 až 39-ročných (25,3 %) a následne vo vekovej kategórii 50 až 59-ročných (23,2 %). V kategórii menej ako 30 rokov bolo aktívnych 13,9 % podnikateľov a vo vekovej kategórii 60 a viac ročných 10,3 % podnikateľov.

Veková štruktúra žien sa v porovnaní s mužmi vyznačuje nižším zastúpením vo vekovej kategórii 29 a menej rokov (11,6 % vs 14,9 %) a naopak vyšším zastúpením vo vekovej kategórii 60 a viac rokov (11,8 % vs 9,8 %).

Graf č. 3: Veková štruktúra fyzických osôb – podnikateľov podľa pohlavia v roku 2016

Zdroj: SBA, na základe údajov ŠÚ SR

V roku 2016 predstavoval podiel malých a stredných podnikov na hodnote celkového vývozu 29 %, čo je o 0,1 p. b. menej ako v roku 2015. V prípade započítania vývozu zahraničných osôb by podiel MSP na celkovom vývoze predstavoval 25,6 %. Pozitívnym faktorom je pokračujúci trend nárastu počtu vyvážajúcich MSP znázornený na nižšie uvedenom grafe č. 4. Najvyšší počet vyvážajúcich MSP (29 992) bol počas sledovaného obdobia ostatných šiestich rokov zaznamenaný práve v roku 2016, s medziročným nárastom o 1,7 %.

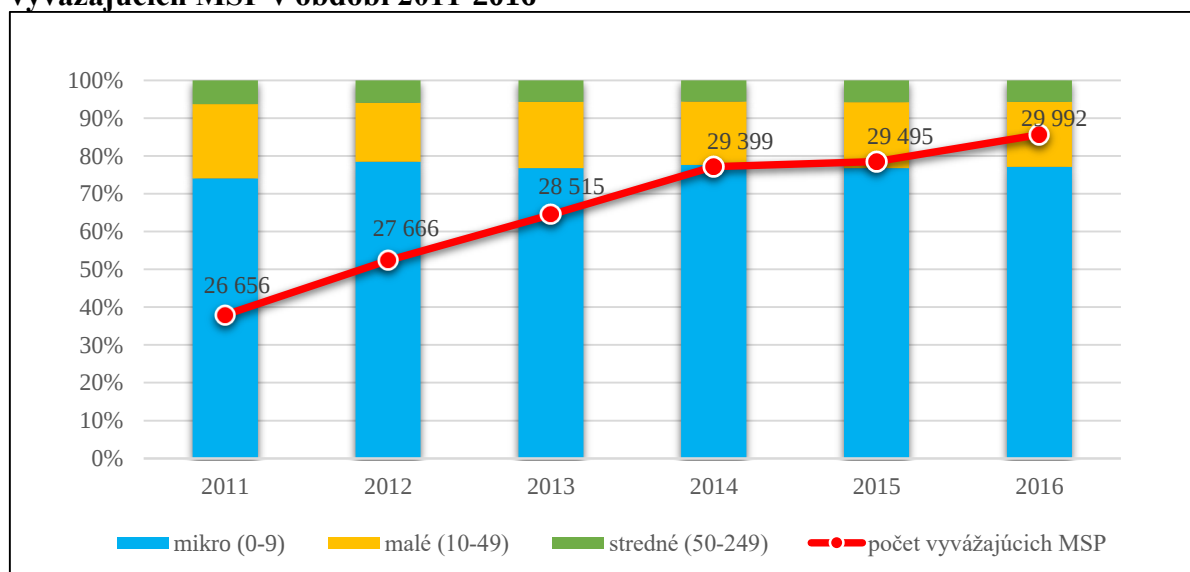
Z hľadiska jednotlivých veľkostných kategórií si dlhodobu dominantnú postavenie medzi vyvážajúcimi MSP udržiavajú mikropodniky s podielom oscilujúcim na hranici 77 %. V roku 2016 predstavoval podiel malých podnikov (10 – 49) na celkovom počte vyvážajúcich MSP 17,2 % a podiel stredných podnikov (50 – 249) sa v súčasnom období stabilizoval na hodnote 5,7 %.

Tab. č. 6: Vývozné aktivity MSP

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podiel MSP na hodnote vývozu	31,7%	30,3%	29,1%	29,3%	29,1%	29,0%
Počet vyvážajúcich MSP	26 656	27 666	28 515	29 399	29 495	29 992
Podiel vyvážajúcich mikropodnikov na vyvážajúcich MSP	74,1%	78,5%	76,8%	77,6%	76,8%	77,1%
Podiel vyvážajúcich malých podnikov na vyvážajúcich MSP	19,7%	15,6%	17,6%	16,8%	17,5%	17,2%
Podiel vyvážajúcich stredných podnikov na vyvážajúcich MSP	6,2%	5,9%	5,7%	5,6%	5,7%	5,7%

Zdroj: SBA, na základe údajov ŠÚ SR

Graf č. 4: Vývoj podielu vyvážajúcich podľa veľkostnej kategórie MSP na celkovom počte vyvážajúcich MSP v období 2011-2016

Zdroj: SBA, na základe údajov ŠÚ SR

3. Zhodnotenie inštitucionálnej podpory MSP na Slovensku

Súčasný systém podpory MSP je pomerne komplexný, avšak neprehľadný, zahŕňa množstvo aktérov, ktorí sa problematikou podpory MSP zaoberajú a je tiež charakterizovaný zložitými väzbami. Úlohy ústredných orgánov štátnej správy sa koncentrujú prevažne okolo tvorby politiky a získavania zdrojov. Špecializované agentúry, bankové inštitúcie a fondy, slúžia najmä na realizáciu uvedených politik, aj keď ich iniciátorom a zakladateľom sú orgány štátnej správy, resp. záujmové, profesné a stavovské organizácie.

V základnom členení, z hľadiska formy podpory, možno podporu rozdeliť na dve hlavné skupiny, z ktorých každá predstavuje osobitný význam pre MSP. Ide o finančnú a nefinančnú podporu.

Častejšie vyhľadávané a využívané sú nástroje finančnej podpory, ktorých hlavný cieľ spočíva v pomoci MSP prekonať nedostatok finančných zdrojov a podporiť výrobu, služby a zamestnanosť. Väčšiu pozornosť je ale potrebné venovať nástrojom nefinančnej podpory, medzi ktorými by mali dominovať odstraňovanie prekážok podnikania a znižovanie regulačného bremena podnikov.

V oblasti podpory malých a stredných podnikov pôsobí viacero inštitúcií na rôznych úrovniach.

Schéma: Inštitucionálny rámec podpory MSP na Slovensku

Úroveň EÚ

Európska komisia (DG GROW, DG REGIO), európske agentúry (EASME) - stratégie + programy
Európske finančné inštitúcie: EIB, EIF, EBOR – finančné schémy

Národná úroveň – legislatívna a strategická

ministerstvá (MH SR, MŠVVaŠ SR, MPSVaR SR, MPRV SR a ďalšie) – legislatíva, stratégie + programy
ostatné ústr. orgány štátnej správy (Úrad podpr. vlády pre investície, ÚNMS SR) – programy + opatrenia

Národná úroveň - implementačná

špecializované podporné agentúry (SBA, SIEA, SARIO, PPA, CVTI a ďalšie) - opatrenia
štátne finančné inštitúcie: SZRB, Eximbanka SR – finančné schémy

Úroveň regiónu

Regionálne samosprávy (VÚC) – stratégie
pracoviská špec. agentúr v regiónoch, regionálne rozvojové agentúry - opatrenia

Iniciatívy súkromného sektora

obchodné komory, podnikateľské zväzy a združenia - opatrenia
komerčné banky a iné fin. inštitúcie participujúce na podporných opatreniach – finančné schémy

Skratky:

DG GROW - Generálny direktoriát pre rast
DG REGIO - Generálny direktoriát pre regionálny rozvoj
EASME - Výkonná agentúra Európskej komisie pre MSP
EIB - Európska investičná banka
EIF - Európsky investičný fond
EBOR - Európska banka pre obnovu a rozvoj
MH SR - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MŠVVaŠ SR - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MPSVaR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

ÚNMS SR - Úrad pre normalizáciu, metrológiu a s
skúšobníctvom SR
SBA - Slovak Business Agency
SIEA - Slovenská inovačná a energetická agentúra
SARIO - Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a
obchodu
PPA - Pôdohospodárska platobná agentúra
CVTI - Centrum vedecko-technických informácií
SZRB - Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.
VÚC - Vyšší územný celok.

3.1 Nástroje podpory, opatrenia a aktivity pre MSP

Podpora zo strany štátnych inštitúcií

Inštitucionálny rámec podpory	Program	Nástroje podpory/Opatrenia/Aktivity	Výška poskytnutej finančnej pomoci v roku 2016 v eur	Medziročné porovnanie 2015/2016
MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SR	Investičná pomoc na rozvoj regiónov	Dotácie na obstaraný dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok	570 000,00	0,00
	Schéma na podporu spolupráce podnikateľských subjektov a vedecko-výskumných pracovísk	Inovačné vouchre (schéma de minimis) - nástroj na zintenzívnenie priamej spolupráce medzi MSP a vybranými vedecko-výskumnými pracoviskami s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť podnikov prostredníctvom inovácií vlastných produktov, služieb alebo technológií.	215 000,00	-112 703,95
	Podpora priemyselných klastrových organizácií	Podpora zvýšenia konkurencieschopnosti členov priemyselných klastrov prostredníctvom zefektívnenia ich vzájomnej spolupráce	221 560,00	+ 98 315,27
	Inovačný fond	Poskytuje návratnú finančnú výpomoc s cieľom podporiť vytvorenie vhodných podmienok na využívanie výsledkov výskumu, vývoja, inovácií, patentov, priemyselných a úžitkových vzorov v úzkom spojení s vedeckými, výskumnými a technickými inštitúciami	560 000,00	-190 000,00
SARIO		Misie, kooperačné podujatia, Slovenská kooperačná burza	N/A	N/A
MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR	Štátna pomoc v rezorte MDVaRV SR	Dotácie na výskum a vývoj v oblasti energetickej hospodárnosti	N/A	0,00
		Dotácie podľa zákona č. 91/2010 Z. z. na podporu cestovného ruchu	4 352 259,08	+ 24 617,23
		Súťaž o najlepšiu inováciu v cestovnom ruchu	N/A	N/A
MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SR	Štátna pomoc v rezorte MPaRV SR	Dotácie v poľnohospodárskej prvovýrobe	62 760 000,00	+ 25 840 000,00
		Dotácie v spracovaní poľnohospodárskeho výrobku		
		Dotácie v rybnom hospodárstve		
		Dotácie v lesnom hospodárstve		
		Podpora malých, mladých a rodinných farmárov		
	Národný program podpory poľnohospodárskych produktov a potravín	Značka kvality SK na podporu spotreby domácej potravinovej produkcie. Prioritou programu je zviditeľniť národné výrobky systémom spojenia ich kvality a pôvodu a posilniť tak ich konkurencieschopnosť.	N/A	N/A
MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR		Národná podnikateľská cena za životné prostredie	N/A	N/A
	Enviromentálny fond	Dotácie a mimoriadne dotácie a úvery	30 000,00	- 470 000,00
MZV SR		Aktivity Podnikateľského centra (POCE), podnikateľské misie	N/A	N/A
MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR	Štátna pomoc v rámci MŠVVaŠ SR	Dotácie na vedecko-technické služby	300 000,00	0,00
		Stimuly pre výskum a vývoj v rámci uplatnenia zákona č. 185/2009	1 871 070,00	- 1 792 385,00
APVV	Štátna pomoc v rámci APVV	Schéma podpory výskumu a vývoja Agentúrou na podporu výskumu a vývoja SA.42450	1 390 000,00	- 90 000,00
		Schéma štátnej pomoci N 702/2007		
MINISTERSTVO KULTÚRY SR	Dotačný systém MK SR	Systém finančnej podpory všetkých kultúrnych a umeleckých aktivít	793 976,00	-1 248 432,00
	Program Kreatívna Európa	Zameraný predovšetkým na podporu MSP v kultúrnych a kreatívnych sektoroch	1 307 644,00	+ 155 584,68
	Programy Audiovizuálneho fondu	Poskytuje finančné prostriedky autorom slovenských audiovizuálnych diel a výrobcam slovenských audiovizuálnych diel, osobám na obnovu a rozvoj	6 468 164,00	+ 1 261 164,00

		technologickej základne určenej na výrobu a šírenie audiovizuálnych diel, na uskutočňovanie verejných kultúrnych podujatí v oblasti audiovizuálnej kultúry, na šírenie a prezentáciu audiovizuálnych diel.		
	Fond na podporu umenia	Poskytuje finančné prostriedky najmä na tvorbu, šírenie a prezentáciu umeleckých diel; podporu medzinárodnej spolupráce; na vzdelávacie programy v oblasti umenia, kultúry a kreatívneho priemyslu; na štipendiá pre fyzické osoby, ktoré sa tvorivo, či výskumne podieľajú na rozvoji umenia a kultúry.	N/A	N/A
MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SR	Štátna pomoc v rezorte MZ SR	Dotácie v oblasti zdravotníctva v zmysle zákona č. 525/2010 Z. z.	91 998,49	+ 29 584,49
MINISTERSTVO FINANCIÍ SR	Štátna pomoc poskytnutá MSP daňovými úradmi	Úľavy na dani z príjmov podľa § 30a zákona o dani z príjmov formou investičnej pomoci	26 970 000,00	- 7 280 000
		Úľavy na dani z príjmov podľa § 30b zákona o dani z príjmov formou stimulov pre výskum a vývoj	10 000,00	+ 6 500,00
	Štátna pomoc poskytnutá MSP colnými orgánmi	Formou oslobodenia od spotrebnej dane a zníženia sadzby spotrebnej dane	13 550 000,00	- 8 710 000,00
MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR	Aktívne opatrenia na trhu práce a podpory zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti	Informačné a poradenské služby (§ 42)	137 620 799,00	+ 43 759 001
		Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca (§ 47)		
		Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť (§ 49)		
		Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie (§ 50)		
		Príspevok na podporu udržiavania pracovných miest (§ 50k)		
		Príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní (§ 51a)		
		Príspevok na dopravu do zamestnania (§ 53b)		
		Finančná pomoc na podporu udržiavania zamestnanosti v malých podnikoch alebo stredných podnikoch (§ 53e)		
		Príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta (§ 53d)		
		Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska (§ 56)		
		Príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní (§ 56a)		
		Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti (§ 57)		
		Príspevok na činnosť pracovného asistenta (§ 59)		
		Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (§ 60)		
		Zadávanie zákaziek na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím (§ 64)		
		Odoberanie výrobkov alebo služieb na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím (§ 64a)		
	Štátna pomoc v rezorte MPSVR SR	Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti (Schéma DM - 16/2014)	97 550 000,00	N/A
		Schéma štátnej pomoci na podporu vzdelávania a pomoci na prijímanie do zamestnania a zamestnávania	N/A	N/A

		znevýhodnených zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím SA.40975 (2015/X)		
		Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby „Schéma DM- 7/2015“	1 930 000,00	N/A
Orgány verejnej správy, Slovenský pozemkový fond, obec, vyšší územný celok alebo organizácia v ich zriaďovateľskej pôsobnosti		Prevod nehnuteľného majetku alebo zámeny nehnuteľného majetku za cenu nižšiu, ako je všeobecná hodnota majetku	N/A	N/A
ÚRAD VLÁDY SR	SOLVIT	Sieť na neformálne riešenie problémov, ktorým čelia občania alebo podnikatelia pri uplatňovaní svojich práv na vnútornom trhu Európskej únie.	N/A	N/A
	Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus	Prispieva k zmierneniu hospodárskych a sociálnych rozdielov v Európskom hospodárskom priestore prostredníctvom grantov na investičné a rozvojové projekty.	N/A	N/A

Zdroj: SBA

Podpora prostredníctvom komunitárnych programov

Komunitárne programy sú nástrojom EÚ, ktorý slúži k prehlbovaniu spolupráce a riešeniu spoločných problémov členských krajín EÚ v oblasti konkrétnych politík EÚ. Tieto programy sú financované priamo z rozpočtu EÚ	Nástroje podpory/Opatrenia/Aktivity	Výška poskytnutej finančnej pomoci v roku 2016 v eur
Program Horizont 2020	SME Instrument (Nástroj pre MSP) - integruje podporu výskumu a inovácií	N/A
Program COSME 2014 – 2020	Zlepšenie prístupu k financovaniu (prostredníctvom nástroja na poskytovanie záruk za pôžičky, nástroja vlastného imania), Podpora internacionalizácie a prístupu na trhy, Vytvorenie prostredia podporujúceho konkurencieschopnosť, Podnietenie podnikateľskej kultúry	N/A

Zdroj: SBA

Podpora v rámci programov cezhraničnej spolupráce

Programy cezhraničnej spolupráce	Nástroje podpory/Opatrenia/Aktivity	Výška poskytnutej finančnej pomoci v roku 2016 v eur
INTERREG SK-CZ	Podpora investovania podnikov do VaI a vytváranie prepojenia a synergií medzi podnikmi, centrami VaV a VŠ	N/A
INTERREG SK-AT	Podpora cezhraničného výskumu	N/A
INTERREG SK-HU	Podpora zvyšovania pracovnej mobility v rámci prihraničných regiónov	N/A
INTERREG SK-PL	Podpora rozvoja dopravnej infraštruktúry	N/A
ENI Cezhraničná spolupráca	Podpora stimulácie ekonomickej spolupráce medzi regiónmi Ukrajiny a regiónmi okolitých členských štátov EÚ	N/A
INTERREG STREDNÁ EURÓPA	Podpora v oblasti inovácií pre zvýšenie konkurencieschopnosti CE	N/A

Zdroj: SBA

Podpora zo strany Európskej únie

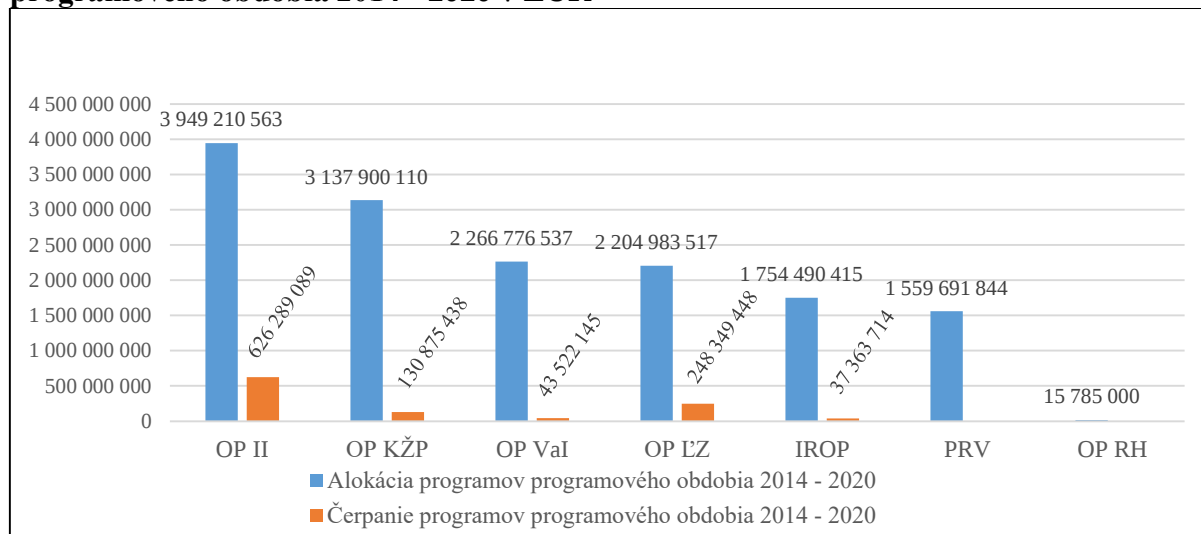
EŠIF sa čerpajú prostredníctvom vnútroštátne spolufinancovaných viacročných programov, ktoré schvaľuje Komisia a vykonávajú ich členské štáty a ich regióny v rámci zdieľaného hospodárenia.	Oblasť podpory	Výber z podporovaných aktivít
OP Výskum a inovácie (RO MŠVVŠ SR)	– nárast vzniku nových, konkurencieschopných MSP – nárast internacionalizácie MSP a využívania možností jednotného trhu EÚ – zvýšenie konkurencieschopnosti MSP vo fáze rozvoja – nárast podielu ziskových MSP v BSK – rast výskumno-vývojových a inovačných kapacít kapacít v priemysle a službách	– zavádzanie inovatívnych produktov na trh – zvyšovanie inovačnej výkonnosti formou špecializovaného poradenstva a technologického predvídania – podpora MSP prostredníctvom grantov a finančných nástrojov – podpora činnosti a rozvoj podnikateľských centier v regiónoch SR – využitie nových nápadov v hospodárstve (Schéma Small Business Innovation and Research) – účasť slovenských podnikov na prezentačných podujatiach – tvorba alternatívnych obchodných a podporných platforiem – rozvoj alternatívnych foriem podnikania – zapájanie MSP do programov EÚ – využívanie nástrojov elektronického podnikania MSP – podpora kreatívneho priemyslu
OP Kvalita životného prostredia (RO MŽP SR)	– zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie v podnikoch	– zabezpečenie energetických auditov v MSP – implementácia opatrení z energetických auditov
OP Integrovaná infraštruktúra (RO MDVRR SR)	– zvýšenie inovačnej kapacity najmä MSP v digitálnej ekonomike	– zavádzanie opatrení pre zvýšenie používania elektronického obchodu – podpora prostredníctvom zdieľaných služieb
Integrovaný regionálny OP (RO MPRV SR)	– stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle – zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	– rozvoj kreatívneho talentu a jeho podnikateľského ducha – podpora dopytu po kreatívnej tvorbe – umožnenie prístupu MSP k hmotným a nehmotným aktívam – zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev
OP Ľudské zdroje (RO MPSVR SR)	– zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory SZČO	– podpora samozamestnania – zlepšenie prístupu k zamestnaniu prostredníctvom podpory podnikania – školenia a tréningy pre podporu samozamestnania a zamestnávania MSP
Program rozvoja vidieka (RO MPRV SR)	– uľahčenie diverzifikácie, zakladanie nových malých podnikov a vytváranie pracovných miest	– prenos vedomostí a zručností – rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti – spolupráca
OP Rybné hospodárstvo (RO MPRV SR)	– zlepšenie konkurencieschopnosti a životaschopnosti podnikov akvakultúry, najmä v MSP	– produktívne investície do akvakultúry

Zdroj: SBA

Poznámka: podpora aktivít prostredníctvom riadiacich orgánov (RO) je realizovaná formou národných projektov implementovaných jednotlivými ministerstvami a špecializovanými agentúrami ako aj formou projektov MSP predložených na základe dopytovo-orientovaných výziev.

Finančné vyjadrenie podpory zo strany EÚ je uvedené v nasledujúcom grafe č. 5.

Graf č. 5: Prehľad celkovej alokácie a čerpania (zdroj EÚ) operačných programov programového obdobia 2014 - 2020 v EUR

Zdroj: Certifikačný orgán (MF SR)

Zo 7 sledovaných operačných programov programového obdobia 2014 – 2020 (14 888, 84 mil. Eur) boli k 31.10.2017 schválené prostriedky vo výške 108, 64 mil. EUR, čo predstavuje čerpanie na úrovni 0,73%.

Slovak Business Agency podporuje malých a stredných podnikateľov prostredníctvom špecializovaných programov ako napríklad mikropôžičkový program, ktorý sa poskytuje za zvýhodnených podmienok oproti ostatným finančným inštitúciám, ktorých programový rozsah je širší.

Podpora zo strany Slovak Business Agency

Inštitucionálny rámec podpory	Nástroje podpory, opatrenia, aktivity	Výška poskytnutej finančnej pomoci v roku 2016 v eur	Medziročné porovnanie
Slovak Business Agency	Finančná pomoc		2015/2016
	Mikropôžičkový program je dlhodobý realizovaný finančný nástroj SBA, ktorého cieľom je sprístupnenie úverových zdrojov mikropodnikateľom, malým podnikateľom a začínajúcim podnikateľom za výhodnejších podmienok.	1 199 000,00	- 540 000,00
	Národný holdingový fond s.r.o. spravuje tri fondy rizikového kapitálu bez právnej subjektivity (Fond štartovacieho kapitálu, Regionálny fond štartovacieho kapitálu a Fond SISME) a štyri fondy rizikového kapitálu so samostatnou právnou subjektivitou (Fond Seed Capital, k. s., Slovenský Rozvojový Fond, a. s. a Slovenský rastový kapitálový fond, a. s., Fond inovácií a technológií, a.s.) za účelom financovania začatia podnikateľskej činnosti, jej rozvoja alebo ďalšej expanzie.	772 925,00	-3 562 075
	Nefinančná pomoc	Aktivity/Počet účastníkov	
	Štátne programy: - Program Podpora vzdelávania a poradenstva pre vybrané skupiny záujemcov o podnikanie a začínajúcich podnikateľov (07 K 02 09) - Schéma poradenstva a vzdelávania pre malých a stredných podnikateľov (schéma pomoci de minimis) (07 K 02 05) - súčasťou programu je Schéma na podporu startupov (schéma pomoci de minimis) (07 K 02 1G) - Program monitoring a výskum oblasti malého a stredného podnikania (07 K 02 11) - Program podpory úspešnej podnikateľskej praxe a výchovy k podnikaniu (07 K 02 1F) - Program na podporu internetovej ekonomiky (07 K 02 1H) - Program na podporu startupov (07 K 02 1G)	N/A	N/A

	Národné podnikateľské centrum podporuje MSP formou programov: - Akceleračného programu, ktorého cieľom je umožniť záujemcom o podnikanie rozvinúť nevyhnutné podnikateľské zručnosti do konkrétnych podnikateľských zámerov spôsobilých na realizáciu. - Stážového programu, ktorého cieľom je umožniť vybraným excelentným záujemcom o podnikanie, resp. podnikateľom nadobudnutie skúseností a kontaktov v zahraničných inštitúciách na podporu podnikania, resp. vo významných spoločnostiach. - Inkubačného programu, ktorého cieľom je vytvárať vhodné prostredie a poskytovať adekvátne služby pre začínajúce MSP v priestoroch inkubátora NPC. - Rastového programu, ktorého cieľom je podpora MSP pri prieniku na spoločný trh EÚ, resp. trhy tretích krajín.	N/A
	Projekt CENTRAL EUROPE Regional Innovation Ecosystems Network (CERIEcon) - cieľom projektu, realizovaného v rámci programu Interreg Central Europe, je vytvorenie „Playparku“ - systému pre zvyšovanie zručností začínajúcich podnikateľov v oblasti nových technológií, inovatívnych produktov, služieb, procesov či sociálnych inovácií v meste Bratislava, ako i ďalších 6 krajinách – Česku, Chorvátsku, Nemecku, Rakúsku, Poľsku a Taliansku.	Kick-off míting, Prieskum na zistenie potrieb v oblasti vzdelávania záujemcov o podnikanie
	Projekt SMEs & eLEARNING - cieľom projektu je zabezpečiť informovanosť MSP, prostredníctvom vytvorenia "SME e-learningového portálu", aby vedeli o e-learningových možnostiach, ktoré majú k dispozícii a aby vedeli ako ich môžu čo najlepšie využiť, a tým zabezpečiť aj ich prijatie zo strany manažérov a zamestnancov.	Spustenie SME e-learningového portálu
	Projekt Manažerský tréningový program (MTP) - „Budovanie kapacít pre manažérov z uzbeckých MSP“ - podpora medzinárodnej spolupráce slovenských a zahraničných spoločností prostredníctvom vyslania a/alebo hostovania skúsených manažérov v domácich a zahraničných spoločnostiach.	N/A
	Enterprise Europe Network (projekt Business and innovation support services in Slovakia) - nástroj v oblasti podpory rozvoja internacionalizácie a medzinárodnej kooperácie	Počet zorganizovaných lokálnych a regionálnych podujatí (4), Počet účastníkov na lokálnych a regionálnych podujatiach (84), Počet (ko)organizovaných kooperačných podujatí a podnikateľských misií -18

Zdroj: SBA

Podpora zo strany finančných inštitúcií

Inštitucionálny rámec podpory	Nástroje podpory, opatrenia, aktivity	Výška poskytnutej finančnej pomoci v roku 2016 v eur	Medziročné porovnanie 2015/2016
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	Priame úvery a bankové záruky.	Bankové úvery 102 119 000,00	-8 093 000,00
		Záruky 32 708 000,00	-2 181 000,00
Eximbanka SR	Úverové poistenie, financovanie a záruky.	Bankové úvery 36 719 000,00	-14 322 000,00
		Záruky 1 263 000,00	- 2 020 000,00
Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)	Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR) uskutočňuje na Slovensku program SLOVSEFF zameraný na podporu rozvoja energetickej efektívnosti v priemyselnom sektore, v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a na projekty energetickej efektívnosti v bytovom sektore. V súčasnosti prebieha tretia fáza programu SloVSEFF III (Sustainable Energy Finance Facility in Slovakia / Slovenský rámec pre financovanie udržateľnej energie.	N/A	N/A
Európsky investičný fond	Európsky investičný fond (EIF) riadi záručný úverový nástroj (LGF), ktorý je súčasťou programu COSME (európskeho programu pre konkurencieschopnosť MSP). InnovFin je ďalším nástrojom, ktorý spravuje EIF a využíva sa prostredníctvom finančných sprostredkovateľov (bánk a iných finančných inštitúcií) na poskytovanie záruk pre malé a stredné podniky. InnovFin poskytuje záruky a protizáruky na financovanie vo výške od 25 tisíc eur do 7,5 milióna eur s cieľom zlepšiť situáciu v úverovom financovaní pre inovatívne malé a stredné podniky a spoločnosti s nízkou a strednou kapitalizáciou. Ďalším opatrením EIF na podporu MSP je poskytovanie úverových produktov v spolupráci s komerčnými bankami pod názvom „Mikrofinancovanie Progress“ a tiež záruky s podporou horizontálnych programov prostredníctvom Európskeho fondu pre strategické investície (EFSD).	N/A	N/A

Zdroj: SBA

Štruktúra foriem financovania MSP v roku 2016

V roku 2016 z hľadiska štruktúry foriem financovania dominovali granty EÚ s podielom vyše 33 %, úvery zo zdrojov Štátneho rozpočtu s podielom 20,01 % a opatrenia aktívnej politiky trhu práce 19,58 %. Významný podiel (16,24 %) na finančnej podpore MSP mali v danom období aj úvery s podporou EÚ, z ktorých sa prispelo na podporu MSP sumou 114,12 mil. Eur.

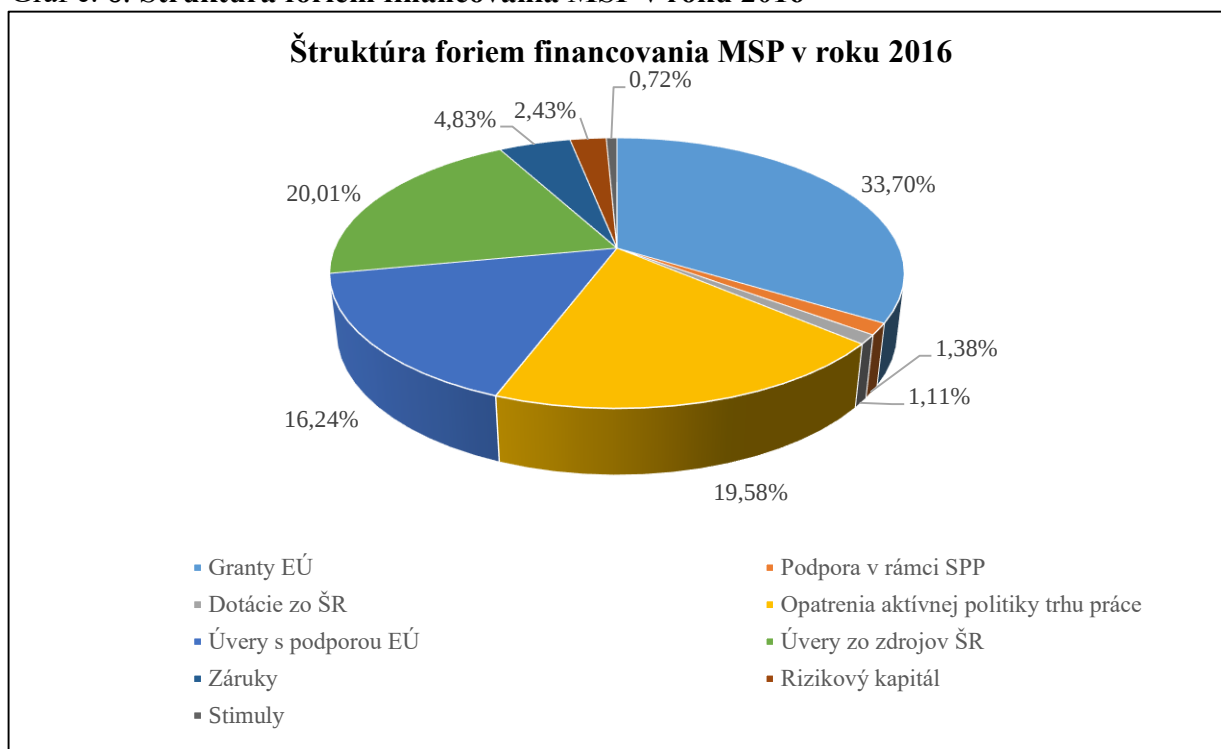
Tab. č. 7: **Objem finančných prostriedkov čerpaných prostredníctvom MSP v roku 2016 podľa zdroja, z ktorého pochádzajú**

Forma financovania	Objem finančných prostriedkov (Eur)	Percentuálne vyjadrenie
Granty EÚ	236 836 605,39	33,70%
Úvery zo zdrojov ŠR	140 627 000,00	20,01%
Opatrenia aktívnej politiky trhu práce	137 620 799,00	19,58%
Úvery s podporou EÚ	114 116 335,72	16,24%
Záruky	33 971 000,00	4,83%
Rizikový kapitál	17 080 046,00	2,43%
Podpora v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky	9 694 712,00	1,38%
Dotácie zo ŠR	7 790 698,49	1,11%
Stimuly	5 061 070,00	0,72%
SPOLU	702 798 266,60	100,00%

Zdroj: SBA

Záruky sa podieľali na objeme finančných prostriedkov čerpaných prostredníctvom MSP na úrovni 4,83 %. Podiel financovania MSP v roku 2016 prostredníctvom Fondov rizikového kapitálu predstavoval 2,43 %.

Graf č. 6: **Štruktúra foriem financovania MSP v roku 2016**

Zdroj: SBA

Z hľadiska medziročného vývoja došlo celkovo k zníženiu objemu finančných prostriedkov čerpaných prostredníctvom MSP, a to o 8,41 %, čo predstavuje 64,54 mil. Eur. Najvýznamnejšia medziročná zmena v percentuálnom vyjadrení bola v rámci Rizikového kapitálu, kde však došlo k nárastu o 64,39 % (6,69 mil. Eur). Výrazné medziročné zvýšenie objemu finančných prostriedkov, ktoré využili MSP na financovanie svojich aktivít, nastalo aj pri Opatreniach aktívnej politiky trhu práce, kde došlo k nárastu o 46,62 % (43,76 mil. Eur). Z hľadiska negatívneho vývoja nastala významná zmena predovšetkým pri podpore v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá medziročne poklesla až o 84,26 % (51,91 mil. Eur), z dôvodu, že sa rozbieha nové programové obdobie Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

4. Hodnotenie podnikateľského prostredia na Slovensku z pohľadu vybraných iniciatív

Hodnotenie a skúmanie stavu podnikateľského prostredia je predmetom viacerých iniciatív, pôsobiacich tak na medzinárodnej ako aj na národnej úrovni. Medzi najvýznamnejšie patrí správa Doing Business (DB), správa Global Competitiveness Report (GCR) a World Competitiveness Yearbook (WCY). Správa DB hodnotí kvalitu podnikateľského prostredia prostredníctvom vplyvu regulácií na podmienky podnikania. V správe GCR je predmetom hodnotenia konkurencieschopnosti národných ekonomík súbor inštitúcií, politík a faktorov, ktoré určujú úroveň produktivity krajiny a v prípade WCY je predmetom hodnotenia výkonnosť makroekonomiky, vládnej politiky, tvorby podnikateľského prostredia a infraštruktúry.

4.1 Hodnotenie postavenia Slovenska v porovnaní s krajinami V4 v rebríčkoch konkurencieschopnosti

Podľa Doing Business 2017 aktuálneho rebríčka kvality podnikateľského prostredia sa pozícia Slovenska medziročne zhoršila. Slovensko sa posunulo z 30. na 33. miesto. Hlavným dôvodom horšieho hodnotenia Slovenska je podľa dostupných údajov zohľadnenie nového ukazovateľa týkajúceho sa platenia daní, presnejšie úkonov po priznaní dane (refundácia DPH alebo revízie dane z príjmu).

Z hľadiska hodnotenia Globálneho indexu konkurencieschopnosti (The Global Competitiveness Index) Slovensko tento rok postúpilo na 59. Miesto. V porovnaní s minulým rokom je to zlepšenie o šesť priečok. Hodnotenie Slovenska sa zlepšilo najmä v makroekonomickom prostredí a technologickej pripravenosti. Svetové ekonomické fórum (WEF 2017) slabo hodnotí efektívnosť trhu práce a oblasť vedy, výskumu a inovácií. Najproblematickejšími faktormi na Slovensku sú podľa neho korupcia, daňové zaťaženie a neefektívna vládna administratíva. Za Slovenskom sa tesne umiestnilo Maďarsko, ktoré sa zlepšilo o deväť miest. Globálny Index konkurencieschopnosti je stanovený podľa kritérií, ktoré sú roztriedené do 12 tematických pilierov. Použitie vstupné dáta sú tvrdé (napr. informácie o inflácii, HDP alebo počtoch študentov), prevažujú však dáta mäkké, zisťované na základe dotazníkového dopytovania medzi manažérmi, pôsobiacimi v danej zemi.

V Svetovej ročenke konkurencieschopnosti ekonomík v roku 2017 (World Competitiveness Yearbook – WCY) sa Slovenská republika umiestnila na 51. mieste spomedzi 63 hodnotených krajín. V medziročnom porovnaní sa postavenie SR zhoršilo o 11. miest. Prepád v kvalite podnikateľského prostredia hodnotenej Inštitútom pre rozvoj manažmentu (IMD 2017) súvisel so slabou diverzifikáciou hospodárstva, zvýšením daňovej záťaže a regulácie podnikania, vyššou vnímanou korupciou, nedostatočnou pružnosťou trhu práce, nedostatkom pracovníkov v niektorých odvetviach a zároveň vysokou nezamestnanosťou mladých, ale aj často sa meniacimi podmienkami podnikania.

V rámci regiónu V4 sa Slovensko umiestnilo pred Maďarskom, pričom Maďarsko je na 52. priečke a najlepšiu pozíciu obsadila Česká republika (28. miesto).

Index konkurencieschopnosti ekonomík porovnáva a hodnotí 346 rozličných kritérií, ktoré sú združené v štyroch základných oblastiach – ekonomický rozvoj, efektivita vlády, efektivita podnikov a infraštruktúra. Dve tretiny dát predstavujú „tvrdé“, objektívne údaje, ako napríklad

štatistiky o každej krajine, a sú pre potreby indexu získané zo správ medzinárodných organizácií. Subjektívne hodnotenia zvyšných faktorov v indexe boli získané na základe prieskumu u viac než 6200 topmanažérov zo všetkých krajín, pričom zo Slovenska sa prieskumu zúčastnilo takmer sedemdesiat riaditeľov a vedúcich pracovníkov súkromných podnikov.

Medzi najdôležitejšie objektívne faktory, obsiahnuté v indexe, sa radí porovnávanie úrovne hospodárskeho rastu, národného bohatstva, toku investícií, obchodnej a platobnej bilancie, zamestnanosti, úrovne cien, stavu, vývoja a deficitov verejných rozpočtov, produktivity práce, vzdelanosti, úrovne technológií, výskumu, zdravotnej starostlivosti a mnohých ďalších. Top manažéri významných podnikov ďalej v prieskume verejnej mienky hodnotili úroveň legislatívneho prostredia, vymáhateľnosti práva, štátnych zásahov, korupcie, zahraničných vzťahov, vplyvov globalizácie, hodnotového systému a iných.

Všetky údaje pre výpočet indexu sú spracúvané a hodnotené na päťročnej báze, vrátane odhadov budúceho vývoja niektorých z nich.

Hodnotenie podnikateľského prostredia na Slovensku možno sledovať v tab. č.8.

Tabuľka č. 8: Vývoj postavenia krajín V4 z pohľadu iniciatív (Doing Business, Global Competitiveness Report, World Competitiveness Yearbook)

Krajina	Doing Business				Global Competitiveness Report				World Competitiveness Yearbook			
	2017	Zmena (16/17)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4	2017	Zmena (16/17)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4	2017	Zmena (16/17)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4
Slovensko	33.	-3	18.	3.	59.	+6	23.	3.	51.	-11	24.	3.
Česko	27.	-1	13.	2.	31.	0	13.	1.	28.	-1	11.	1.
Maďarsko	41.	-1	21.	4.	60.	+9	24.	4.	52.	-6	25.	4.
Poľsko	24.	+1	11.	1.	39.	-3	16.	2.	38.	-5	17.	2.
Počet krajín	190		28		138		28		63		27	

Zdroj: WB, WEF, IMD

Poznámka: Zelenou farbou je znázornené medziročné zlepšenie a červenou farbou medziročné zhoršenie zohľadňujúce zmeny metodológie.

Hodnotenie Slovenska podľa jednotlivých indikátorov v rebríčku „Doing Business“

Rebríček Doing Business každoročne vydáva Svetová banka, ktorá skúma regulačné prostredie ovplyvňujúce podnikanie v 189 krajinách. Konečné hodnotenie je spracované na základe čiastkových hodnotení v 10 indikátoroch, ktoré sú spolu s umiestnením SR v rebríčku v rokoch 2013 – 2017 vymenované v tabuľke č. 9.

V rebríčku Doing Business sa pri jednotlivých indikátoroch hodnotia vybrané aspekty danej problematiky. V hodnotení Doing Business preto nie každé opatrenie zlepšujúce podnikateľské prostredie má aj vplyv na postavenie SR. Rebríček komplexne nevystihuje celkovú kvalitu podnikateľského prostredia, nakoľko Svetová banka hodnotí iba vybrané indikátory.

Slovensko zaznamenalo v rámci hodnotenia Doing Business 2017 v porovnaní s hodnotením Doing Business 2016 nárast v indikátore Daňové povinnosti firiem, pričom boli aplikované tieto reformy: zníženie nákladov a zjednodušenie platby dane, ktoré sa týkajú

zníženia dane z motorového vozidla a počtu platieb pri dani z nehnuteľností. Sú to zároveň jediné reformy, ktoré Svetová banka v správe Doing Business 2017 vykazuje v rámci hodnotenia SR. Najväčší pokles o 6 miest dosiahla SR v indikátore prístup k elektrickej energii. Je však nutné poznamenať, že nedošlo reálne k žiadnej zmene a pokles bol spôsobený pozitívnym vývojom v iných krajinách.

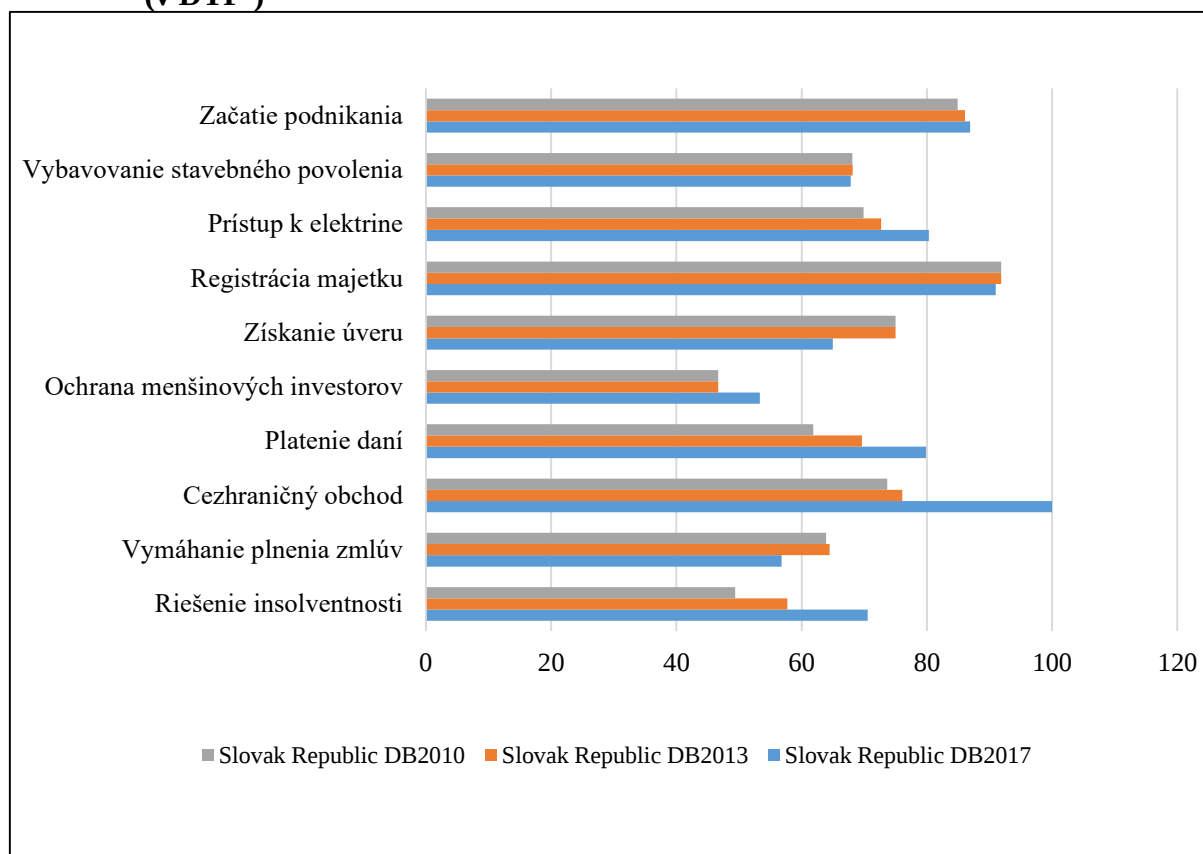
Tab. č. 9: Umiestnenie SR v hodnotení jednotlivých indikátorov a v celkovom hodnotení Doing Business v rokoch 2013 – 2017

Indikátor	Rok hodnotenia					
	2013	2014	2015	2016	Zmena	2017
Začatie podnikania	83	108	71	64	-4	68
Získavanie stavebných povolení	46	53	78	102	-1	103
Prístup k elektrickej energii	100	65	46	47	-6	53
Registrácia majetku	8	11	5	5	-2	7
Získanie úveru	23	42	36	42	-2	44
Ochrana minoritných investorov	117	115	87	85	-2	87
Daňové povinnosti firiem	100	102	109	58	2	56
Cezhraničné obchodovanie	69	65	63	1	-	1
Vymáhateľnosť zmlúv	98	108	1	81	-1	82
Riešenie platobnej neschopnosti	38	38	33	34	-1	35
Celkové umiestnenie SR	46	49	29	30	-3	33

Zdroj: spracované podľa údajov Svetovej banky v reportoch Doing Business 2017 – Doing Business 2013

V grafe č.7 je znázornený vývoj kvality podnikateľského prostredia na Slovensku, ktoré sa síce po zavedení eura čiastočne zlepšilo vo väčšine oblastí (okrem oblastí vybavovania stavebného povolenia, registrácie majetku, získania úveru a vymáhania zmlúv), no celkový efekt vo zvyšovaní kvality podnikateľského prostredia bol však slabý. V súčasnosti zaostáva najviac v ochrane menšinových vlastníkov a vo vymáhaní plnenia zmluvných podmienok. Na Slovensku trvá najdlhšie vymożenie plnenia zmluvných podmienok v rámci celej EÚ a patrí medzi nákladnejšie. Ochrana menšinových práv investorov je slabá najmä v súvislosti s transparentnosťou vlastníctva majetkových práv.

Graf č. 7: Vývoj kvality podnikateľského prostredia SR podľa hodnotených oblastí (v DTF⁵)

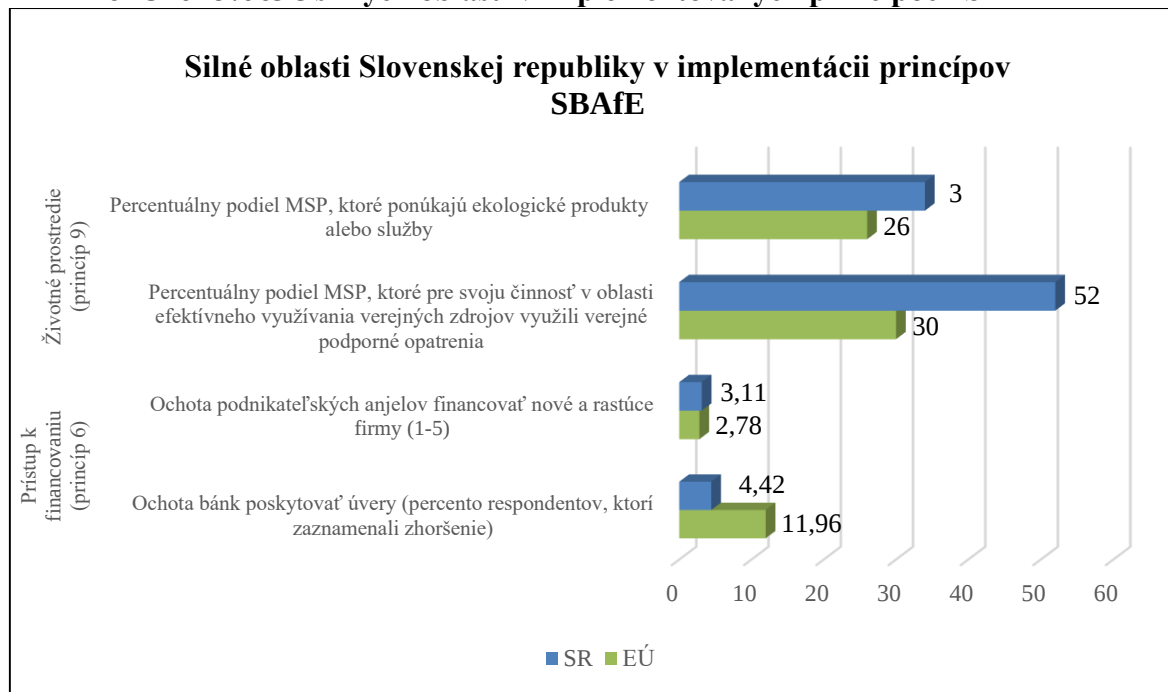
Zdroj: Svetová banka (Doing Business), vlastné výpočty

4.2 Hodnotenie implementovaných princípov SBAfE v SR zo strany EK (silné, priemerné a slabé oblasti)

Implementáciu iniciatívy Small Business Act na Slovensku možno zatriediť do troch výkonnostných oblastí. Sú nimi silné oblasti (prístup k financiám a životnému prostrediu), slabé oblasti (druhá šanca, zručnosti a inovácie a internacionalizácia) resp. priemerné oblasti v rámci EÚ (prístup k podnikaniu, ústretová správa, štátna pomoc a verejné obstarávanie a jednotný trh). Ukazovatele jednotlivých implementovaných princípov SBAfE sú znázornené v nižšie uvedených grafoch č. 8, č. 9 a č. 10.

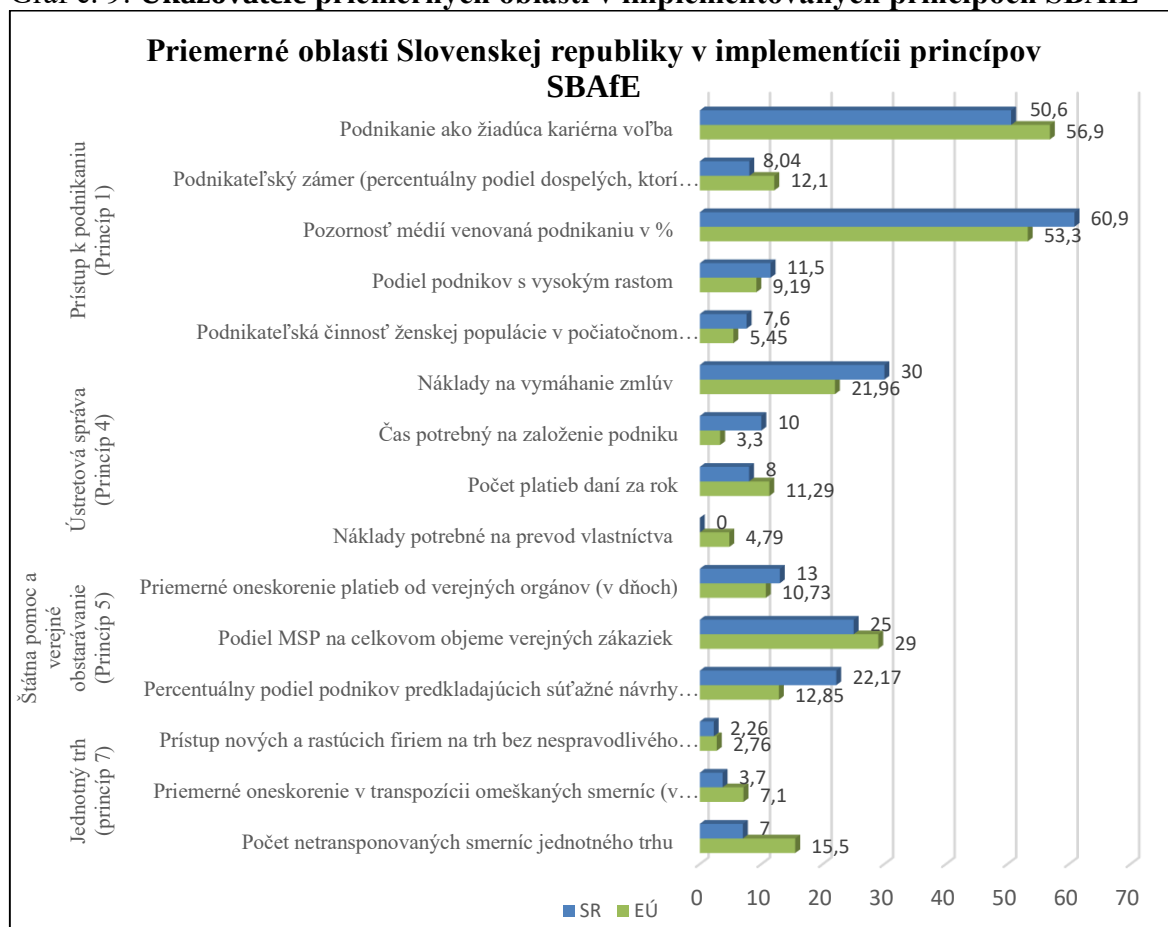
⁵ Ukazovateľ „Distance to Frontier“ hodnotí stav krajiny ako celok alebo jednotlivé indikátory v porovnaní s najlepšou hodnotou dosiahnutou spomedzi skúmanými krajinami (optimálny stav má hodnotu 100)

Graf č. 8: Ukazovatele silných oblastí v implementovaných princípoch SBAfE

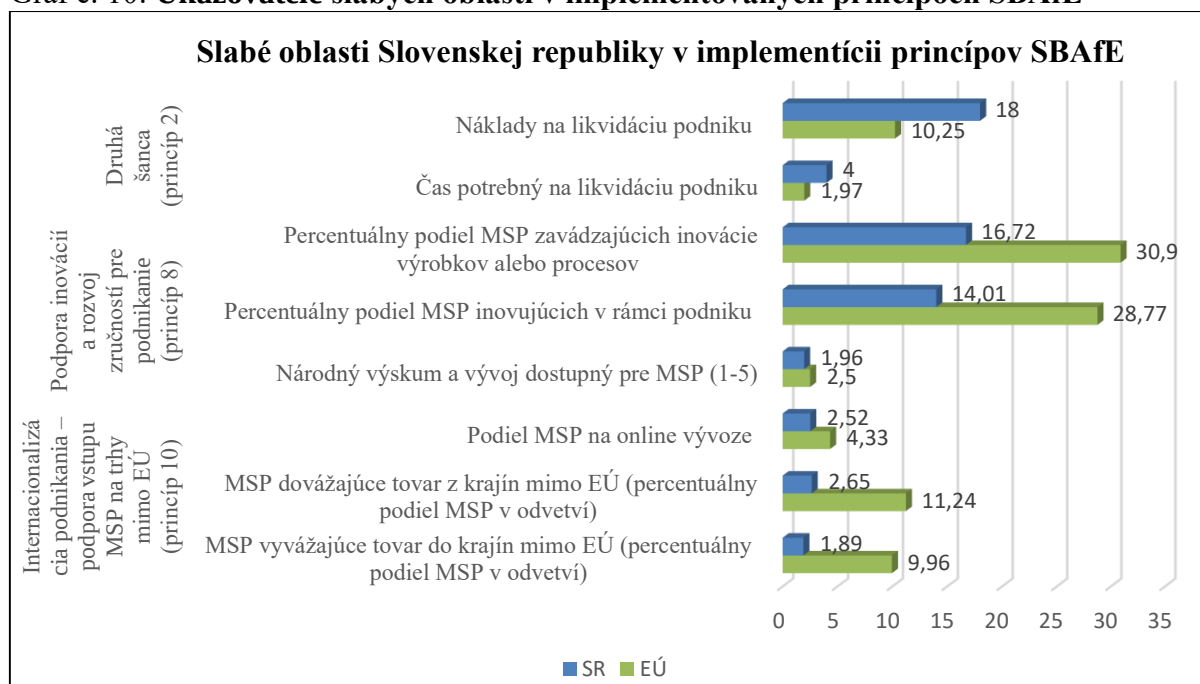
Zdroj: SBA FACT SHEET 2017

Graf č. 9: Ukazovatele priemerných oblastí v implementovaných princípoch SBAfE

Zdroj: SBA FACT SHEET 2017

Graf č. 10: Ukazovatele slabých oblastí v implementovaných princípoch SBAfE

Zdroj: SBA FACT SHEET 2017

Podnikanie (princíp č. 1)

V roku 2016 všetky ukazovatele merajúce podnikateľskú činnosť v porovnaní s rokom 2015 zaznamenali pokles. To zodpovedá spomaleniu registrácie podnikateľských subjektov, čo bolo spôsobené čiastočne zavedením zložitejšieho registračného procesu. Napriek klesajúcemu trendu v roku 2016 patríme ku krajinám prevyšujúcim priemer EÚ. Z hodnotenia za uplynulé roky vyplýva, že od roku 2008 sa výkonnosť našej krajiny mierne zlepšila, stále je tu však priestor na zlepšenie a na výraznejšiu podporu podnikateľského prostredia. Vláda prijala opatrenia na pomoc ženám, mladým ľuďom a nezamestnaným pri vytváraní podnikov. Pre tieto sociálne skupiny sú poskytované finančné stimuly vo forme oslobodení od povinných platieb, ktoré by ich inak mohli odradiť od podnikateľských aktivít. Vzdelávanie v oblasti podnikania a odborná príprava neboli výrazne riešené prostredníctvom štátnych politík, i keď projekt Štátneho inštitútu odborného vzdelávania podporuje podnikateľské vzdelávanie pre stredoškóľakov. V priebehu sledovaného obdobia boli zavedené tri významné opatrenia:

- Oslobodenie začínajúcich podnikov od dane z príjmov za prvé dva roky od ich vzniku,
- Finančné poukážky na právne, technologické a obchodné poradenstvo (Finančné kupóny na právne, technologické a obchodné poradenstvo) sú určené pre začínajúcich podnikateľov v oblasti právneho a technologického poradenstva alebo vytvárania obchodných partnerstiev súvisiacich s ochranou duševného vlastníctva,
- "Štartovací postgraduálny štipendijný program": študenti a absolventi majú prístup k postgraduálnemu štipendijnému programu.

Výkonnosť v tejto oblasti v roku 2017 je na úrovni priemeru krajín EÚ. Nedostatky sa dlhodobo prejavujú v nedostatočnej úrovni vzdelávania v oblasti podnikania. Dochádza k neustálemu posunu v rozbehu Národného podnikateľského centra a jeho pobočkovej siete, ktorý predstavuje koncept komplexného podporného miesta typu one-stop-shop. Jeho cieľom je zabezpečiť celkovú podporu pre mikro, malé a stredné podniky. Prostredie pre rozvoj start-

upov sa postupne zlepšuje, aj keď čelí viacerým nedoriešeným problémom. Ide hlavne o limitovanú veľkosť národného trhu a dosah k zahraničným zákazníkom. Zo strany štátnych inštitúcií nie je poskytovaná dostatočná podpora v prístupe na globálne trhy. Kým pre účely rýchlo rastúcich firiem je vytvorený rámec podpory financovania prostredníctvom inovačných a technologických fondov, začínajúce firmy v skorých fázach rozvoja pociťujú nedostatok podpory v oblasti financovania.

Druhá šanca (princíp č. 2)

V roku 2016 Slovensko dosiahlo v tejto oblasti podpriemerné hodnoty. Proces riešenia druhotnej platobnej neschopnosti na Slovensku je časovo najnáročnejší v rámci celej EÚ a tretí v poradí z pohľadu nákladov podnikateľa na jeho riešenie. Na Slovensku stále chýbajú zrýchlené postupy, ktoré by podnikateľom umožnili rýchlejšie sa pohybovať v procese bankrotu. Hlavným problémom je nedostatok legislatívy, ktorá by umožnila ukončenie konkurzných konaní do jedného roka. Počas referenčného obdobia bola prijatá "novela zákona o konkurze a reštrukturalizácii" s cieľom čiastočne riešiť tieto otázky. Vykonáva niektoré zmeny v konkurzných konaniach vrátane povinnosti mať plán reštrukturalizácie, ktorý mení pohľadávky veriteľov na majetkový podiel u dlžníka (t. j. veriteľa sa stávajú majiteľmi dlžníka). Okrem toho v procese reštrukturalizácie bude dlžník povinný uspokojiť nezabezpečené pohľadávky veriteľov zo svojich budúcich ziskov, ktoré pokrývajú až 100% ich pohľadávok. To by mohlo pomôcť znížiť čas potrebný na vyriešenie finančných nárokov veriteľov a urýchlenie procesu bankrotu.

V medziročnom porovnaní oproti roku 2016 je Slovensko opätovne pod úrovňou priemeru EÚ pri uplatňovaní princípu „druhá šanca“. Zaraďuje sa medzi tri najhoršie krajiny v EÚ pri uplatňovaní princípu „Zabezpečiť, aby čestní podnikatelia, ktorí zbankrotovali, mohli rýchlo dostať druhú šancu“. Proces riešenia druhotnej platobnej neschopnosti na Slovensku je aj v roku 2017 časovo najnáročnejší v rámci celej EÚ a dokonca druhý v poradí z pohľadu nákladov podnikateľa na jeho riešenie. Na zmiernenie týchto negatívnych aspektov bol prijatý zákon č. 377/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Účelom zákona je riešenie úpadku fyzických osôb. Úprava oddĺženia je prístupná pre fyzické osoby a to bez ohľadu na to, či majú alebo nemajú záväzky z podnikateľskej činnosti. Dlžník si môže vybrať pre oddĺženie jednu z alternatív – splátkový kalendár alebo konkurz. Za účelom predchádzania zneužívaniu inštitútu dlžník môže do procesu oddĺženia vstúpiť len raz za 10 rokov. Po novom sa už nebude viac vyžadovať žiaden minimálny majetok na pokrytie nákladov konkurzného konania, ktorý v súčasnosti musí byť v hodnote minimálne 1 650,- Eur.

Najskôr myslieť v malom (princíp č. 3)

Princíp "najskôr myslieť v malom" je hlavnou zásadou pre všetky politické a zákonodarné činnosti. Vyžaduje, aby politickí činitelia zohľadňovali záujmy MSP v počiatočných fázach procesu tvorby politiky. Zásada tiež požaduje, aby sa novo navrhnuté právne predpisy, administratívne pravidlá a postupy stali jednoduchými a ľahko uplatniteľnými. Od roku 2008 v rámci iniciatívy "najskôr myslieť v malom" bolo zavedených niekoľko opatrení, ako napríklad hodnotenie vplyvu regulácie (RIA), ktoré sa posilnilo v rokoch 2015 a 2016. Centrum pre lepšiu reguláciu bolo zriadené v SBA a malo by vykonávať ex ante i ex post hodnotenia regulačného vplyvu na MSP. Na základe schválenej metodiky musia byť všetky nové právne predpisy vypracované po konzultácii s príslušnými zainteresovanými inštitúciami vrátane tých, ktoré zastupujú MSP. Počas referenčného obdobia je najdôležitejším opatrením zavedenie

"Zákona o podpore malých a stredných podnikov", ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2017. Obsahuje a definuje podporné schémy pre MSP vrátane prvkov agendy lepšej regulácie a test MSP na posúdenie dopadu regulácie na MSP.

Ústretová správa (princípu č. 4)

"Ústretová správa" znamená, že verejná správa reaguje na potreby malých a stredných podnikov. Slovensko sa v roku 2016 zaraďuje medzi tri najhoršie krajiny EÚ v tejto oblasti SBA. Určitý pokrok bol dosiahnutý v zjednodušení daňovej správy, najmä v oblasti správy DPH. V dôsledku toho sa počet daňových platieb znížil na polovicu z 20 na 10 a čas potrebný na zaplatenie daní klesol z priemeru 207 na 188 hodín. Všeobecné administratívne prostredie však zostáva zaťažujúce pre podnikateľov. Na Slovensku je oveľa viac malých a stredných podnikov ako v iných krajinách EÚ, ktoré vykazujú problémy v dôsledku rýchlo sa meniacich nariadení a politík a narastajúcej byrokracie. V zmysle hodnotenia súčasný stav nie je v súlade s cieľmi SBA, znížiť požadovanú dobu na založenie firmy na 3 pracovné dni a náklady s tým súvisiace nepresahujúce hodnotu 100 EUR. Niektoré oblasti si stále vyžadujú výrazné zlepšenia. Je potrebné zlepšiť efektívnosť a rýchlosť služieb poskytovaných JKM pri zakladaní firiem, lepšie prepojiť rôzne databázy na to, aby sa úspešne uplatňoval princíp "jedenkrát a dosť, sprevádzkovať NPC, ktoré poskytne komplexnú podporu pri podnikaní MSP a pokračovať v reforme verejnej správy ("ESO reforma").

Výkonnosť Slovenska je aj v tejto oblasti v roku 2017 pod úrovňou európskeho priemeru. Proces založenia nového podniku je najpomalší v rámci EÚ. Na druhej strane došlo k zníženiu výšky poplatkov, ktoré je potrebné uhradiť pri zakladaní novej spoločnosti v porovnaní s minulým rokom. Počas sledovaného obdobia boli prijaté dve významné opatrenia na národnej úrovni. Došlo k zvýšeniu paušálnych výdavkov pre živnostníkov, ktorí si budú môcť uplatniť paušálne výdavky až vo výške 60 percent. Do prijatia danej legislatívnej úpravy si mohli uplatniť paušálne výdavky len vo výške 40 percent. Zvyšuje sa aj ročný strop ich výšky, z 5 040,- Eur na maximálne 20-tisíc Eur ročne. Bolo prijaté aj ďalšie opatrenie, a to v podobe Elektronkej schránky, ktorá má slúžiť na doručovanie úradných dokumentov a správ z jednotlivých úradov. Táto nová forma komunikácie medzi orgánmi verejnej moci a podnikateľmi bola zakotvená v zákone o e-Governmente. Vzhľadom na skutočnosť, že napriek pôvodne trojročnej prechodnej lehote, posilneným kapacitám na strane Ministerstva vnútra SR a mediálnej kampani bol nárast počtu štatutárov právnických osôb zapísaných v obchodnom registri, ktorí majú elektronický občiansky preukaz s elektronickým čipom a bezpečnostným osobným kódom (eID), stále nedostatočný, sa povinnosť pre obchodné spoločnosti mať aktivovanú elektronickú schránku na komunikáciu so štátom odsunula z 1. januára 2017 na 1. júl 2017.

Štátna pomoc a verejné obstarávanie (princípu č. 5)

V roku 2016 bola výkonnosť Slovenska na úrovni priemeru EÚ. Počas 12 mesiacov daného roka došlo k malej zmene v tejto oblasti, s výnimkou zníženia miery účasti MSP vo verejných súťažiach z 43% na 37%. Politike štátnej pomoci zameranej na podporu MSP chýba koordinátor. Elektronický trh pre verejnú správu (E-trhovisko), online nástroj na zefektívnenie procesov verejného obstarávania, spustený na začiatku roku 2015, zvýšil transparentnosť procesu verejného obstarávania a čiastočne prispel k zlepšeniu hospodárskej súťaže v oblasti elektronického obstarávania na Slovensku.

V rámci princípu Štátna pomoc a verejné obstarávanie sa výkon Slovenska v roku 2017 pohybuje na úrovni priemeru európskych krajín. Nedostatky sú výrazné najmä v oblasti oneskorenia platieb zo strany štátnych nemocníc voči dodávateľom zdravotníckych pomôcok. Oneskorenie platieb dosiahlo v priemere rekordných 400 dní, čo je suverénne najdlhšie oneskorenie v celej Európskej únii. V podmienkach SR sa dlhodobo prejavuje pomerne veľká fragmentácia a nedostatočná koordinovanosť programov a opatrení zameraných na podporu MSP. Na základe údajov zverejnených v Správe o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2016 dosiahol podiel MSP na celkovej výške štátnej pomoci 63,3 %. V medziročnom porovnaní sa podiel MSP zvýšil o 2,5 p. b.. Podľa štatistického vyhodnotenia verejného obstarávania na malé a stredné podniky, ktoré uspeli v procese verejného obstarávania a uzavreli zmluvy v roku 2016 pripadlo 16,1 % z celkovej hodnoty uzavretých zmlúv. Pre zlepšenie využívania podporných nástrojov zo strany MSP je nevyhnutné nielen zvýšiť samotné množstvo vládnych programov, ale aj zvyšovať ich efektivitu a zlepšovať ich dostupnosť pre jednotlivé cieľové skupiny. Spektrum podporných programov by malo poskytovať komplexný rozsah podpory podnikania, od vzdelávania, informačnej podpory a usmerňovania či poradenstva a biznis podpory k zvýšeniu podielu MSP v procese verejného obstarávania. Počas sledovaného obdobia neboli prijaté žiadne nové významné opatrenia v oblasti štátnej pomoci. Avšak bolo prijaté opatrenie na zvýšenie transparentnosti v boji proti korupcii. Zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora zavádza od 1. februára 2017 sprísnený režim verifikácie konečného užívateľa výhod. Partnerom verejného sektora je fyzická osoba a právnická osoba, ktorá spĺňa návrhom zákona vymedzené znaky a ktorá prijíma verejné zdroje vrátane majetku nad určený zákonný limit. Filozofia zákona predpokladá, že prístup k verejným zdrojom bude podmienený zápisom v registri, z ktorého musia byť zrejmi koneční užívatelia výhod a súčasne aj tzv. oprávnená osoba spoluzodpovedná za zapísané údaje. Zápis do registra bude za partnera verejného sektora podávať oprávnená osoba (advokát, daňový poradca, audítor, banka alebo pobočka zahraničnej banky). Po novom už nebude identifikácia konečného užívateľa výhod možná len cez čestné prehlásenie, naopak, zavádza sprísnený režim verifikácie konečného užívateľa výhod v rámci tzv. verifikačného dokumentu a spoluzodpovednosť oprávnenej osoby, ktorá vykonáva zápis za jeho pravdivosť. Registráciu bude vykonávať Okresný súd Žilina a to výlučne elektronickou formou. Partnerom verejného sektora je fyzická alebo právnická osoba, ktorá prijíma finančné prostriedky z verejných rozpočtov prevyšujúce sumu 100 000,- Eur alebo v úhrne 250 000,- Eur v kalendárnom roku, resp. majetok alebo iné majetkové práva verejnej organizácie, ktorých všeobecná hodnota úhrnne prevyšuje sumu 100 000,- Eur.

Prístup k financiám (princíp č. 6)

V absolútnom vyjadrení sa prístup k finančným podmienkam na Slovensku v roku 2016 zlepšil, aj keď nie tak rýchlo ako v iných častiach EÚ. Prístup k úverovému financovaniu sa zlepšil najmä vďaka výraznému zvýšeniu ochoty bánk poskytovať úvery. V roku 2015 iba menšia časť (4,3%) MSP zaznamenala zhoršenie v tejto oblasti, oproti roku 2014 (11%). Tak isto klesol podiel firiem s väčšími komplikáciami pri prístupe k verejnej finančnej podpore, rovnako ako podiel MSP, ktoré by sa sťažovali na zamietnuté žiadosti o úvery. Relatívne vysoký podiel strát z nedobytných pohľadávok je problémom pre cash flow MSP. Pozitívne však je, že malé a stredné podniky na Slovensku rýchlejšie platia svoje záväzky ako MSP vo zvyšku EÚ. Slovensko má v EÚ vysokú úroveň prístupu k financovaniu „podnikateľských anjelov“ pre malé a rastúce firmy. Prijaté opatrenia umožnili vytvoriť dodatočné zdroje finančných prostriedkov na investície do inovácií (napríklad inovačný a technologický fond, ktorý sprístupnil rizikový kapitál rýchlo rastúcim spoločnostiam a ich vývozným aktivitám).

Bol opakovane zriadený aj Program mikroúverov pre MSP prostredníctvom Slovak Business Agency.

V uplatňovaní tohto princípu sa v roku 2017 Slovensko stalo premiantom v rámci celej EÚ. Vykazuje výrazne nadpriemerné výsledky vo všetkých ukazovateľoch. V porovnaní s ostatnými komerčnými bankami naprieč celou EÚ, sú finančné inštitúcie na Slovensku druhé najochotnejšie v poradí v oblasti poskytovania bankových úverov pre MSP. Percento zamietnutých bankových úverov sa znížilo signifikantne na historicky minimálnu úroveň. Nastal aj výrazný pokles zlých pohľadávok z 5,2% v roku 2015 na 1,5% v roku 2016. Jediný negatívny posun bol zaznamenaný v dĺžke splatnosti, narástla z 19 dní v roku 2015 až na 26 dní v roku 2016, čo je však stále pod európskym priemerom. Tento nárast je spôsobený najmä v omeškaní platieb verejného sektora. V sledovanom období nebolo v danom princípe prijaté žiadne významné opatrenie.

Jednotný trh (princíp č. 7)

V roku 2016 si Slovensko zachovalo svoje silné postavenie pri implementácii právnych predpisov o jednotnom trhu. Čas potrebný na nadobudnutie účinnosti smerníc sa znížila z 5 mesiacov na menej ako 3 mesiace. Zlepšená obchodná výkonnosť a pokrok v oblasti právnych predpisov o jednotnom trhu sú hlavnými hnacími silami pre celkové zlepšenie SR v tejto oblasti. Jednotný trh je oblasťou SBA, kde sa Slovensko najviac zlepšilo od roku 2008. Okrem implementácie ustanovení SBA týkajúcich sa jednotného trhu sa politické iniciatívy zameriavali predovšetkým na uľahčenie prístupu k informáciám o otázkach súvisiacich s jednotným trhom. Za týmto účelom sa vytvorilo centrum SOLVIT. Počas roku 2015 a prvého štvrtroku roku 2016 neboli vykonané žiadne významné dodatočné opatrenia s dopadom na túto oblasť SBA.

Výkon Slovenska pri uplatňovaní princípu jednotného trhu je v roku 2017 na úrovni celoeurópskeho priemeru. Pozícia Slovenska v implementácii európskych smerníc týkajúcich sa jednotného trhu je nadpriemerná voči ostatným členským krajinám. Nižšie hodnoty ako priemer EÚ sa spájajú s ukazovateľmi úspešnosti slovenských malých a stredných podnikov vstupovať na spoločný jednotný trh EÚ. V sledovanom období v danom princípe nebolo prijaté žiadne významné opatrenie.

Podpora inovácií a rozvoj zručností pre podnikanie (princíp č. 8)

Slovensko má výsledky pod priemerom EÚ. V roku 2016 v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo len k okrajovým zmenám, z ktorých všetky však súviseli s využívaním IKT v obchodných operáciách MSP. Podiel malých a stredných podnikov, ktoré predávajú online, ako aj podiel obratu generovaného elektronickým obchodom na celkovom obrate MSP sa za rok 2016 zvýšil. Od roku 2008 Slovensko zaviedlo v tejto oblasti obmedzený počet opatrení súvisiacich s princípmi SBA s cieľom zastaviť negatívne trendy v oblasti inovácií a rozvoja zručností. Zaviedlo opatrenia na podporu výskumných činností v MSP, podporu rozvojových a inovačných aktivít a podporu inovatívnych spoločností s vysokým potenciálom rastu. Vláda tiež pokračovala v implementácii systému inovačných poukážok. Pokiaľ ide o inovácie, finančná podpora je tiež nedostatočná alebo úplne chýba v oblasti uplatňovania a komercializácie inovácií. Počas referenčného obdobia vláda zaviedla dve významné opatrenia:

- Daňový odpočet na výdavky na výskum a vývoj,
- Zriadenie "regionálnych inovačných úradov" ako súčasť národného projektu "Zvyšovanie inovačnej výkonnosti slovenskej ekonomiky".

V roku 2017 je v oblasti podpory inovácií Slovensko výrazne pod priemernou úrovňou EÚ krajín. Podpora sa od roku 2010 výrazne zhoršila vo viacerých hlavných ukazovateľoch, s trendom prudkého poklesu v oblasti vnútropodnikových inovácií, zavádzania produktu alebo procesu inovácií a marketingových alebo organizačných inovácií. Výdavky na výskum a vývoj sa pohybujú na najnižších úrovniach v EÚ a podiel zamestnancov vo výskume na celkovom počte zamestnaných osôb je stále neuspokojivý. V porovnaní s priemerom EÚ slovenské firmy uprednostňujú investície do obstarávania strojných zariadení, softvéru alebo licencií pred investíciami do výskumu a vývoja a vývoja softvéru. Spôsobené je to predovšetkým nedostatkom finančných prostriedkov a prekážkami v podobe zákonných a administratívnych požiadaviek. Slovensko je na druhej strane úspešné v oblasti inovatívneho predaja. Významnou bariérou pre rozvoj v oblasti výskumu a vývoja sa stáva aj zatiaľ stále nefunkčný systém duálneho vzdelávania na Slovensku, t.j. slabá prepojenosť stredného odborného školstva s potrebou kvalifikovanej pracovnej sily v súkromnom sektore. Najvypuklejšie sa to momentálne prejavuje v automobilovom, strojárskom a elektrotechnickom odvetví priemyslu. Je potrebné sa posunúť aj v oblasti zvýšenia kvalifikácie resp. rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných resp. stanovenia podmienok pri zamestnávaní vysokokvalifikovaných osôb z tretích krajín. Počas sledovaného obdobia neboli prijaté žiadne nové významné opatrenia na zlepšenie postavenia Slovenska v tomto princípe v rámci hodnotenia členských krajín EÚ.

Životné prostredie (princíp č. 9)

Podiel MSP na Slovensku vyrábajúcich ekologické výrobky sa v roku 2016 zvýšil z 32% na 34%, zatiaľ čo v EÚ stagnoval na úrovni 26%. Časť MSP, ktoré vytvárajú viac ako 50% svojho obratu z ekologických výrobkov, vzrástla z 18% na 25%, zatiaľ čo zodpovedajúci podiel pre EÚ klesol z 22% na 18%. Podiel MSP využívajúcich podporu z verejných zdrojov na výrobu ekologických výrobkov sa zároveň zvýšil z 27% na 28%. Na všetkých ukazovateľoch s výnimkou podielu MSP, ktoré prijali opatrenia na efektívne využívanie zdrojov, Slovensko dosahuje výsledky výrazne nad priemerom EÚ.

V roku 2017 si v tomto princípe Slovensko vedie nad úrovňou priemeru EÚ. Aj napriek pozitívnym výsledkom existujú aj v tejto oblasti nedostatky. Problematické sa javí úsilie pretaviť podporu energetickej efektívnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie do hmatateľných výsledkov. Energetická náročnosť ekonomiky zostáva stále najvyššia v EÚ. Slovensko je známe v porovnaní s ostatnými členskými štátmi vysokou produkciou komunálneho odpadu. Súčasný poplatky patria medzi najnižšie v EÚ, to je jednou z príčin veľmi nízkeho podielu recyklovaného odpadu. Na zlepšenie tejto nelichotivej situácie bol prijatý zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nový zákon o odpadoch s účinnosťou od 1. januára 2016 nahradil zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako aj zákon č. 119/2010 Z. z. o obaloch v znení neskorších predpisov. Cieľom nového zákona je najmä zníženie množstva odpadov, ktoré sa zneškodňujú skládkovaním, a predchádzanie vzniku odpadu. Nový zákon obsahuje tri rozhodujúce zmeny oproti súčasnému stavu v oblasti odpadového hospodárstva. Najvýraznejšou zmenou sa stalo zrušenie Recyklačného fondu k 31.12.2016, pričom sa prenáša rozšírená zodpovednosť recyklovať výrobky a obaly na výrobcov a na štát. Vytvorené Organizácie zodpovednosti výrobcov budú autorizované Ministerstvom životného prostredia, čo má prispieť k sprehľadneniu ich činnosti. Ďalšia zmena sa najvýraznejšie týka fyzických osôb (výkup kovov, biologicky rozložiteľný odpad).

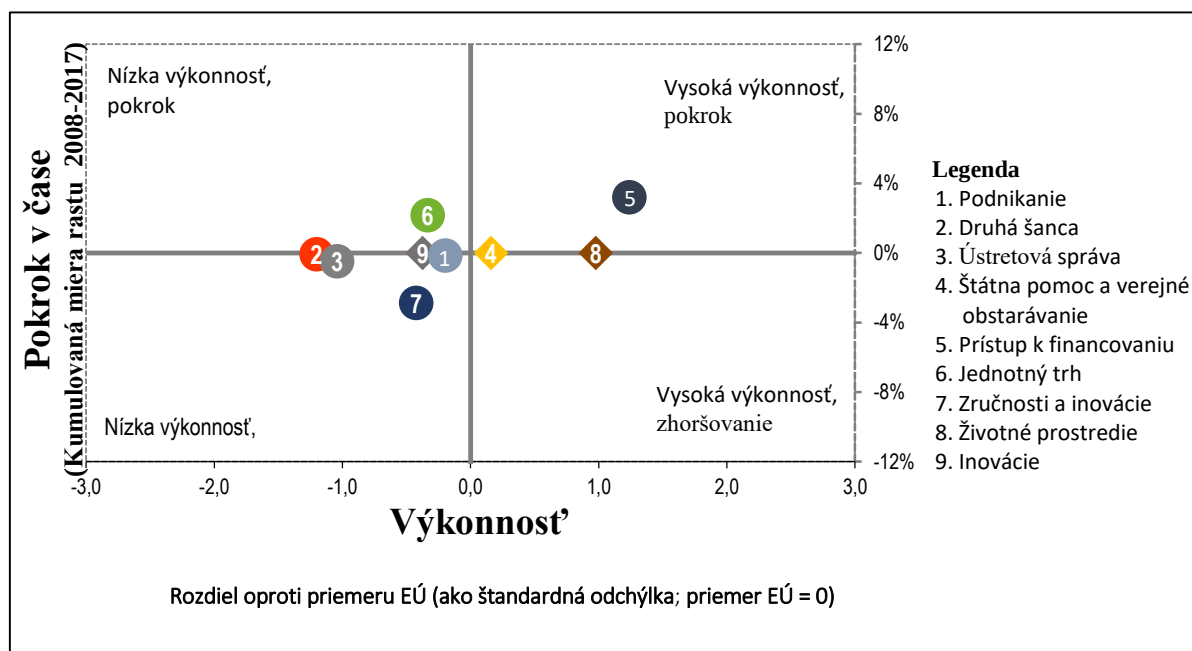
Internacionalizácia – podpora vstupu MSP na trhy mimo EÚ (princíp č. 10)

Slovensko pri uplatňovaní tohto princípu dosiahlo v roku 2016 výsledky výrazne pod priemerom EÚ. Hlavným dôvodom bola výkonnosť slovenských MSP v obchodovaní mimo EÚ. Podiel slovenských MSP vyvážajúcich do krajín mimo EÚ bola jedným z najnižších v EÚ. To isté platilo aj pre MSP, ktoré dovážali z krajín mimo EÚ.

V roku 2017 Slovenská republika pokračuje v neuspokojivých výsledkoch. Slovensko má najnižšie percento MSP, ktoré sa priamo zapájajú do import a export aktivít na trhoch tretích krajín, v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ. Vo väčšine ukazovateľov internacionalizácie došlo k malému alebo žiadnemu posunu, s niekoľkými výnimkami. Od roku 2008 sa podstatné opatrenia zameriavali predovšetkým na stimuláciu obchodu a vývozu a poskytovanie finančnej podpory na podporu MSP pri internacionalizácii ich podnikov. Zavedená je aj podpora klastrov a obchodných organizácií. Medzi najdôležitejšie opatrenia v posledných rokoch patrí projekt "MISIA 14 - Made in Slovakia" zameraný na zvýšenie exportu MSP a implementácia stratégie vonkajších hospodárskych vzťahov na obdobie rokov 2014 - 2020, ktorá zaviedla základný rámec na podporu medzinárodného obchodu. Sú naplánované opatrenia na poskytovanie podnikateľských podporných služieb pre MSP za účelom rozšírenia svojich podnikov v zahraničí poskytovaním strategických, prevádzkových, právnych a finančných podporných služieb. V súčasnosti sa pripravuje národný projekt, ktorý bude financovaný z EŠIF. Počas súčasného referenčného obdobia neboli v tejto oblasti zavedené žiadne nové významné dodatočné opatrenia.

Stav a vývoj implementácie jednotlivých princípov SBAfE na Slovensku v období rokov 2008 – 2017 je znázornený v grafe č. 11.

Graf č. 11: Výsledky Slovenska v oblasti SBA: Stav a vývoj v období rokov 2008 – 2017

Zdroj: SBA Fact Sheet 2017

Na základe medziročného hodnotenia jednotlivých princípov SBA na Slovensku, EK navrhuje prijať nové opatrenia v oblastiach podpory inovácií a rozvoja zručností pre podnikanie a internacionalizácie. Medzi priority pri implementácii SBAfE patrí najmä uviesť do chodu Národné podnikateľské centrum a jeho regionálnu sieť, prijať účinné opatrenia v oblasti

duálneho vzdelávania z dôvodu prehĺbujúceho sa nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily na trhu práce pri znižujúcej sa úrovni nezamestnanosti a rastúcej miere zamestnanosti na Slovensku, zabezpečiť dokončenie implementačného procesu SME testovania a znížiť čas potrebný na založenie nového podniku.

4.3 Hodnotenie jednotlivých princípov SBA na Slovensku zo strany Slovak Business Agency

Nižšie prezentujeme návrh národného rámca pre hodnotenie uplatňovania princípov Small Business Act for Europe v podmienkach Slovenskej republiky (SR), resp. metodiku hodnotenia medziročného vývoja ukazovateľov za SR. Metodika hodnotenia jednotlivých princípov je uvedená v prílohe auditu.

Tab. č. 10: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.1 PODNIKANIE

Princíp č.1 PODNIKANIE					
P. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
1.1	Podnikateľská činnosť v počiatočnom štádiu	9,5 % (2016)	11,8 % (2017)	+2,3 p. b. Pozitívny vývoj	
1.2	Miera zavedeného vlastného podnikania	6,1 % (2016)	10,0 % (2017)	+3,9 p. b. Pozitívny vývoj	
1.3	Podnikanie ako žiadúca kariérna voľba	50,6 % (2016)	47,6 % (2017)	-3,0 p. b. Negatívny vývoj	
1.4	Miera vzniku v % (Podiel novovzniknutých subjektov na celkovom počte aktívnych subjektov)	19,79 % (2014)	12,07 % (2015)	-7,72 p. b. Negatívny vývoj	
1.5	Miera podnikateľskej aktivity (počet podnikateľov/ekonomicky aktívne osoby)	17,89 % (2014)	17,84 % (2015)	- 0,05 p. b. Negatívny vývoj	
1.6	Počet vzniknutých MSP	52 646 (2015)	58 838 (2016)	+ 6 192 Pozitívny vývoj	
1.7	Počet aktívnych MSP	531 063 (2015)	557 122 (2016)	+ 26 059 Pozitívny vývoj	

Zdroj: Global Entrepreneurship Monitor, Eurostat, Register organizácií ŠÚ SR

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.1 PODNIKANIE došlo k negatívnemu vývoju pri ukazovateli 1.3 Podnikanie ako žiadúca kariérna voľba (pokles o 3,0 p. b.), pri ukazovateli 1.4 Podiel novovzniknutých subjektov na celkovom počte aktívnych subjektov (pokles o 7,72 p. b.) a 1.5 Miera podnikateľskej aktivity (pokles o 0,05 p. b.). Pozitívny vývoj nastal pri ukazovateľoch 1.1 Podnikateľská činnosť v počiatočnom štádiu (nárast o 2,3 p. b.), 1.2 Miera zavedeného vlastného podnikania (nárast o 3,9 p. b.), 1.6 Počet vzniknutých MSP (+ 6 192) a 1.7 Počet aktívnych MSP (+26 059).

Tab. č. 11: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.2 DRUHÁ ŠANCA

Princíp č.2 DRUHÁ ŠANCA					
. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
.1	Náklady na vyriešenie platobnej neschopnosti (% z majetku dlžníka)	18 % (2016)	18 % (2017)	bez zmeny neutrálny vývoj (údaje neboli aktualizované v čase)	
.2	Strach zo zlyhania	39,7 % (2016)	32,8 % (2017)	- 6,9 p. b. pozitívny vývoj	
.3	Miera zániku v % (Podiel zaniknutých subjektov na celkovom počte aktívnych subjektov)	11,98 % (2014)	9,55 % (2015)	- 2,43 % pozitívny vývoj	
.4	Počet zaniknutých MSP	42 938 (2015)	53 878 (2016)	-10 940 negatívny vývoj	
.5	Počet konkurzov MSP	350 (2015)	273 (2016)	-77 pozitívny vývoj	
.6	Počet povolených reštrukturalizácií MSP	91 (2015)	68 (2016)	-23 pozitívny vývoj	

Zdroj: SBA Fact Sheet, Doing business 2017, Global Entrepreneurship Monitor, Eurostat, Register organizácií ŠÚ SR, CRIF

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.2 DRUHÁ ŠANCA došlo k pozitívnemu vývoju pri ukazovateli 2.3 Strach zo zlyhania (pokles o 6,9 p. b.), 2.3 Miera zániku v % (pokles o 2,43 p. b.), 2.5 Počet konkurzov MSP (pokles o 77 subjektov) a 2.6 Počet povolených reštrukturalizácií MSP (pokles o 23 subjektov). U ukazovateľa 2.1 Náklady na vyriešenie platobnej neschopnosti (% z majetku dlžníka) nenastala žiadna zmena. Pri ukazovateli 2.4 Počet zaniknutých MSP bol zaznamenaný negatívny vývoj (-10 940 subjektov MSP).

Tab. č. 12: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.3 MYSLIEŤ V MALOM a č. 4 ÚSTRETOVÁ SPRÁVA

Princíp č.3 MYSLIEŤ V MALOM a ÚSTRETOVÁ SPRÁVA					
P. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
3.1/4.1	Čas potrebný na začatie podnikania (v dňoch)	10 dní (2015)	10 dní (2016)	bez zmeny neutrálny vývoj	
3.2/4.2	Náklady potrebné na začatie podnikania (v Euro)	249,- € (2015)	225,- € (2016)	-24,- € pozitívny vývoj	
3.3/4.3	Náklady na vymožitelnosť zmlúv (% nárokov)	30 % (2016)	30 % (2017)	bez zmeny neutrálny vývoj	
3.4/4.4	Počet podnikateľských subjektov, ktoré využili služby JKM	186 718 (2016)	165 959 (2017)	-20 759 negatívny vývoj	

Zdroj: SBA Fact Sheet, Doing business 2017, MV

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.3 MYSLIEŤ V MALOM a princípu č.4 ÚSTRETOVÁ SPRÁVA došlo k pozitívnemu vývoju pri ukazovateli 3.2/4.2 Náklady potrebné na začatie podnikania (pokles nákladov o 24,- €). Pri ukazovateli 3.4/4.4 Počet podnikateľských subjektov, ktoré využili služby JKM došlo k negatívnemu vývoju (pokles o 20 759 subjektov). U ostatných dvoch ukazovateľov 3.1/4.1 Čas potrebný na začatie podnikania (v dňoch) a 3.3 Náklady na vymožitelnosť zmlúv (% nárokov) nenastala žiadna zmena.

Tab. č. 13: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.5 ŠTÁTNA POMOC a VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Princíp č.5 ŠTÁTNA POMOC a VEREJNÉ OBSTARÁVANIE					
P. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
5.1	Priemerné oneskorenie platieb - verejné orgány	5 dní (2016)	13 dní (2017)	+ 8 dní Negatívny vývoj	
5.2	Hodnotenie vládnych podporných programov pre MSP (kvalita a stav)	2,6 (2016)	2 (2017)	- 0,6 Negatívny vývoj	
5.3	Percentuálny podiel podnikateľských subjektov žiadajúcich/využívajúcich verejnú podporu v období predchádzajúcich 12 mesiacov	5 % (2016)	6,3 % (2017)	+ 1,3 p. b. Pozitívny vývoj	
5.4	% podiel MSP na VO	82,1 % (2015)	70,7 % (2016);	-11,4 p. b. Negatívny vývoj	

Zdroj: SBA Fact Sheet, GEM NES, Flash Eurobarometer, ÚVO SR

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.5 ŠTÁTNA POMOC a VEREJNÉ OBSTARÁVANIE došlo k negatívnemu vývoju pri ukazovateli 5.1 Priemerné oneskorenie platieb - verejné orgány (nárast priemerného oneskorenia o 8 dní), 5.2 Hodnotenie vládnych podporných programov pre MSP (- 0,6 p. b.) a 5.4% podiel MSP na VO (pokles o 11,4 p. b.). K pozitívnemu vývoju došlo u ukazovateľa 5.3 Percentuálny podiel podnikateľských subjektov žiadajúcich/využívajúcich verejnú podporu v období predchádzajúcich 12 mesiacov (+ 1,3 p. b.).

Tab. č. 14: **Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.6 PRÍSTUP K FINANCOVANIU**

Princíp č.6 PRÍSTUP k FINANCOVANIU					
. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
.1	Celkové trvanie v dňoch na zaplatenie (počet dní)	26 dní (2016)	23 dní (2017)	- 3 dni Pozitívny vývoj	
.2	Percentuálny podiel zamietnutých žiadostí o pôžičky a pôžičky, ktorých podmienky boli považované za neprijateľné	15,5 % (2015)	8,1 % (2016)	-7,4 p. b. Pozitívny vývoj	
.3	Ochota bánk poskytnúť pôžičku (% podiel respondentov, ktorí naznačili zhoršenie)	4,3 % (2015)	4,4 % (2016)	+0,1 p. b. Negatívny vývoj	
.4	Dostupnosť finančných zdrojov	2,91 (2016)	2,90 (2017)	-0,1 p. b. Negatívny vývoj	
.5	Percentuálny podiel MSP, ktoré považujú granty alebo zvýhodnené úvery za relevantný zdroj svojho financovania	13,9 % (2016)	15,4 % (2017)	+ 1,5 p. b. Pozitívny vývoj	
.6	Podiel MSP, ktoré využili verejné granty alebo zvýhodnené úvery ako zdroj svojho financovania v období predchádzajúcich 6 mesiacov	1,3 % (2016)	2,3 % (2017)	+ 1,0 p. b. Pozitívny vývoj	
.7	Podiel MSP, vykazujúcich využívanie bankových úverov	18,2 % (2015)	18,9 % (2016)	+0,7 p. b. Pozitívny vývoj	
.8	Objem (stav) bankových úverov MSP, v mld. Eur	13 170 (2015)	14 729 (2016)	+1 559 mld. Pozitívny vývoj	
.9	Podiel zlyhaných úverov MSP	9,0 % (2015)	8,1 % (2016)	- 0,9 p. b. Pozitívny vývoj	
10	Úroková miera bankových úverov MSP	3,4 % (2015)	3,1 % (2016)	- 0,3 p. b. Pozitívny vývoj	

Zdroj: SBA Fact Sheet, GEM NES, Survey on the access to finance of enterprise

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.6 PRÍSTUP k FINANCOVANIU došlo k pozitívnemu vývoju pri ukazovateli 6.1 Celkové trvanie v dňoch na zaplatenie (zníženie trvania o 3 dni), ukazovateli 6.2 Percentuálny podiel zamietnutých žiadostí o pôžičky a pôžičky, ktorých podmienky boli považované za neprijateľné (pokles o 7,4 p. b.), 6.5 Percentuálny podiel MSP, ktoré považujú granty alebo zvýhodnené úvery za relevantný zdroj svojho financovania (+ 1,5 p. b.), 6.6 Podiel MSP, ktoré využili verejné granty alebo zvýhodnené úvery ako zdroj svojho financovania v období predchádzajúcich

6 mesiacov (+ 1,0 p. b.), 6.8 Objem bankových úverov MSP, v mld. Eur (+ 1 559 mld. Eur), 6.9 Podiel zlyhaných úverov MSP (pokles o 0,9 p. b.) a 6.10 Úroková miera bankových úverov MSP (pokles o 0,3 p. b.). Negatívny vývoj bol zaznamenaný pri ukazovateli 6.3 Ochota bánk poskytnúť pôžičku (medziročný nárast podielu respondentov, ktorí naznačili zhoršenie o 0,1 p. b.) a 6.4 Dostupnosť finančných zdrojov (- 0,1 p. b.).

Tab. č. 15: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.7 JEDNOTNÝ TRH

Princíp č.7 JEDNOTNÝ TRH					
P. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
7.1	Počet nevydaných smerníc o jednotnom trhu (smernice, ktoré neboli oznámené alebo neboli transponované do vnútroštátnych právnych predpisov)	5 smerníc (2015)	7 smerníc (2016)	+2 smernice Negatívny vývoj	
7.2	Priemerné oneskorenie transpozície pri smerniciach po lehote splatnosti (v mesiacoch)	2,9 mesiaca (2015)	3,7 mesiaca (2016)	+0,8 mesiaca Negatívny vývoj	
7.3	Podiel vývozu MSP na celkovom vývoze do EÚ	30,6 % (2015)	31,2 % (2016)	+0,6 p. b. Pozitívny vývoj	
7.4	Objem vývozu MSP do krajín EÚ v mil. Eur	15 977 (2015)	16 425,6 (2016)	+ 0,448,6 mil. Eur Pozitívny vývoj	
7.5	Podiel MSP vyvážajúcich do krajín EÚ z odvetvia priemyslu	8,5 % (2013)	8,4 % (2015)	-0,1 p. b. Negatívny vývoj	

Zdroj: SBA Fact Sheet, ŠÚ SR, Eurostat

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.7 JEDNOTNÝ TRH došlo k negatívnemu vývoju pri ukazovateli 7.1 Počet nevydaných smerníc o jednotnom trhu (počet smerníc, ktoré neboli oznámené alebo neboli transponované do vnútroštátnych právnych predpisov sa medziročne zvýšil o 2 smernice), u ukazovateľa 7.2 Priemerné oneskorenie transpozície pri smerniciach po lehote splatnosti (nárast priemerného oneskorenia o 0,8 mesiaca) a 7.5 Podiel MSP vyvážajúcich do krajín EÚ z odvetvia priemyslu (pokles o 0,1 p. b.). U ukazovateľa 7.3 Podiel vývozu MSP na celkovom vývoze do EÚ došlo k nárastu o (+ 0,6 p. b.) a 7.4 Objem vývozu MSP do krajín EÚ v mil. Eur (+ 0,448,6) došlo k pozitívnemu vývoju.

Tab. č. 16: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.8 PODPORA INOVÁCIÍ a ROZVOJ ZRUČNOSTÍ PRE PODNIKANIE

Princíp č.8 PODPORA INOVÁCIÍ a ROZVOJ ZRUČNOSTÍ PRE PODNIKANIE					
P. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
8.1	Podiel MSP predávajúcich online	12,5 % (2015)	11,3 % (2016)	-1,2 p. b. Negatívny vývoj	
8.2	Obrat z elektronického obchodu	10,9 % (2015)	10,5 % (2016)	-0,4 p. b. Negatívny vývoj	
8.3	Percento IKT špecialistov v MSP	17,2 % (2015)	17,5 % (2016)	+0,3 p. b. Pozitívny vývoj	
8.4	Podiel podnikateľských subjektov v high tech odvetviach	4,3 % (2013)	5,4 % (2014)	+1,1 p. b. Pozitívny vývoj	
8.5	Podiel inovujúcich MSP, ktoré získali verejnú finančnú podporu pre svoje inovačné aktivity	16,4 % (2012)	13,2 % (2014)	-3,2 p. b. Negatívny vývoj	
8.6	Podiel MSP v počiatočnom štádiu podnikania, ktorých ponúkaný produkt resp. služba je nová a jedinečná	25,90 % (2016)	29,24 % (2017)	+ 3,34 p. b. Pozitívny vývoj	
8.7	Podiel MSP vykonávajúcich inovačnú aktivitu	32,3 % (2014)	30,5 % (2015)	- 1,8 p. b. Negatívny vývoj	
8.8	Podiel MSP na high tech vývoze	39,0 % (2015)	37,0 % (2016)	- 2 p. b. Negatívny vývoj	

Zdroj: SBA Fact Sheet, Eurostat, GEM, Register organizácií ŠÚ SR

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.8 PODPORA INOVÁCIÍ a ROZVOJ ZRUČNOSTÍ PRE PODNIKANIE došlo k pozitívnemu vývoju pri ukazovateli 8.3 percento IKT špecialistov v MSP (nárast o 0,3 p. b.), 8.4. Podiel podnikateľských subjektov v high tech odvetviach (nárast o 1,1 p. b.) a 8.6 Podiel MSP v počiatočnom štádiu podnikania, ktorých ponúkaný produkt resp. služba je nová a jedinečná (nárast o 3,34 p. b.). Negatívny vývoj bol zaznamenaný pri ukazovateli 8.1 Podiel MSP predávajúcich online (pokles o 1,2 p. b.), ukazovateli 8.2 Obrat z elektronického obchodu (pokles o 0,4 p. b.), 8.5 Podiel inovujúcich MSP, ktoré získali verejnú finančnú podporu pre svoje inovačné aktivity (nárast o 3,2 p. b.), 8.7 Podiel MSP vykonávajúcich inovačnú aktivitu (pokles o 1,8 p. b.) a 8.8 Podiel MSP na high tech vývoze (pokles o 2 p. b.).

Tab. č. 17: **Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.9 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

Princíp č.9 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE					
P. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
9.1	(%) MSP, ktoré profitovali z opatrení na podporu verejnosti pre svoje aktivity zamerané na efektívne využívanie zdrojov	52 % (2014)	52 % (2015)	bez zmeny neutrálny vývoj (údaje neboli aktualizované v čase)	
9.2	(%) MSP, ktoré prijali opatrenia na efektívne využívanie zdrojov	90 % (2014)	90 % (2015)	bez zmeny neutrálny vývoj (údaje neboli aktualizované v čase)	
9.3	(%) MSP, ktoré ponúkajú ekologické výrobky alebo služby	34 % (2015)	30 % (2017)	- 4 p. b. Negatívny vývoj	
9.4	% enviro výdavkov na celkových verejných výdavkoch	1,0 % (2015)	0,7 % (2016)	- 0,3 p. b. Negatívny vývoj	
9.5	% podiel zeleného z celkového verejného obstarávania vo väzbe na počet zákaziek za kalendárny rok	6,4 % (2015)	3,5 % (2016)	- 2,9 p. b. Negatívny vývoj	
9.6	% podiel zeleného z celkového verejného obstarávania vo väzbe na hodnotu uskutočnených zákaziek za kalendárny rok	23,3 % (2015)	7,9 % (2016)	- 15,4 p. b. Negatívny vývoj	
9.7	Eko-inovačný index	79 % (2016)	74 % (2017)	- 5 p. b. Negatívny vývoj	
9.8	% podiel spotreby OZE	12,88 % (2015)	12,8 % (2016)	-0,08 p. b. Negatívny vývoj	
9.9	Emisie CO z priemyselnej výroby [t]	150354,1 (2014)	148516,44 (2015)	-1837,66 [t] Pozitívny vývoj	
9.10	% podiel inovačných podnikov s prínosom pre životné prostredie	51 % (2012-2014)	51 % (2012-2014)	bez zmeny neutrálny vývoj (údaje neboli aktualizované v čase)	

Zdroj: SBA Fact Sheet, EUROSTAT, European Environment Agency, Slovenská agentúra životného prostredia, ENVIROPORTAL

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.9 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE pri ukazovateľoch 9.1 (%) MSP, ktoré profitovali z opatrení na podporu verejnosti pre svoje aktivity zamerané na efektívne využívanie zdrojov, 9.2 (%) MSP, ktoré prijali opatrenia na efektívne využívanie zdrojov a 9.10 % podiel inovačných podnikov s prínosom pre životné prostredie nenastala žiadna zmena. U ukazovateľov 9.3 (%) MSP, ktoré ponúkajú ekologické výrobky alebo služby, 9.4 % enviro výdavkov na celkových verejných výdavkoch, 9.5 % podiel zeleného z celkového verejného obstarávania vo väzbe na počet zákaziek (zmlúv, objednávok, nákupov) za kalendárny rok a 9.6 % podiel zeleného z celkového verejného obstarávania vo väzbe na hodnotu uskutočnených zákaziek (zmlúv, objednávok, nákupov) za kalendárny rok, 9.7 Eko-inovačný index, 9.8 % podiel spotreby OZE došlo k negatívnemu vývoju. K pozitívnemu vývoju došlo u ukazovateľa 9.9 Emisie CO z priemyselnej výroby [t].

Tab. č. 18: **Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.10 INTERNACIONALIZÁCIA**

Princíp č.10 INTERNACIONALIZÁCIA					
P. č.	Ukazovateľ	Predposledný dostupný rok	Posledný dostupný rok	Medziročný vývoj	Trend vývoja
10.1	Podiel vývozu MSP na celkovom vývoze mimo EÚ	21,0 % (2015)	16,4 % (2016)	- 4,6 p. b. Negatívny vývoj	
10.2	Vplyv regulácií na FDI (priame zahraničné investície) (1 = veľmi vysoký, 7 = veľmi nízky)	5,5 (2016)	5,5 (2017)	bez zmeny neutrálny vývoj	
10.3	Efektívnosť colného odbavovacieho procesu (1 = veľmi nízka, 5 = veľmi vysoká)	4,4 (2016)	4,5 (2017)	+0,1 Pozitívny vývoj	
10.4	Objem vývozu MSP do krajín mimo EÚ v mil. Eur	2007,4 (2015)	1532,10 (2016)	-475,3 mil. Eur Negatívny vývoj	
10.5	Podiel MSP vyvážajúcich do krajín mimo EÚ z odvetvia priemyslu	1,9 % (2013)	1,8 % (2015)	-0,1 p. b. Negatívny vývoj	

Zdroj: SÚ SR, The Global Competitiveness Report 2016–2017, The Global Competitiveness Report 2017–2018, Eurostat

V medziročnom porovnaní ukazovateľov v rámci princípu č.10 INTERNACIONALIZÁCIA pri ukazovateli 10.2 Vplyv regulácií na FDI (priame zahraničné investície) nenastala žiadna zmena. Pri ukazovateli 10.3 Efektívnosť colného odbavovacieho procesu došlo k pozitívnemu vývoju (zlepšenie efektívnosti o 0,1 bodu v rámci stupnice). Pri ukazovateli 10.1 Podiel vývozu MSP na celkovom vývoze mimo EÚ (-4,6 p. b.), 10.4 Objem vývozu MSP do krajín mimo EÚ (- 475,3 mil. Eur) a 10.5 Podiel MSP vyvážajúcich do krajín mimo EÚ z odvetvia priemyslu (-0,1 p. b.) došlo k negatívnemu vývoju.

Zhrnutie súčasného vyhodnotenia navrhovaného rámca ukazovateľov SBA Fact Sheet za Slovensko

Na základe prijatej metodiky aplikovanej pri hodnotení jednotlivých ukazovateľov, ktoré tvoria nový rámec pre medziročné porovnávanie, došlo na Slovensku v niektorých oblastiach, ako je napr. „PODNIKANIE“, „DRUHÁ ŠANCA“ a „PRÍSTUP k FINANCOVANIU“ k pozitívnemu medziročnému vývoju, ale v oblastiach akými sú „ŠTÁTNA POMOC a VEREJNÉ OBSTARÁVANIE“, „JEDNOTNÝ TRH“, „PODPORA INOVÁCIÍ a ROZVOJ ZRUČNOSTÍ PRE PODNIKANIE“, „ŽIVOTNÉ PROSTREDIE“, a „INTERNACIONALIZÁCIA“ došlo k negatívnemu medziročnému vývoju. Vyplýva to z posúdenia situácie, pri ktorej sa na hodnotenie využíva zmes medziročne porovnateľných ukazovateľov.

4.4 Výsledky prieskumu uplatňovania princípov iniciatívy SBAfE

V priebehu januára a februára 2013 bol spracovaný kvantitatívny prieskum medzi malými a strednými podnikateľmi so zameraním na hodnotenie uplatňovania nasledujúcich princípov: 1. podpora podnikania; 3. najskôr myslieť v malom; 4. ústretová verejná správa; 5. štátna pomoc a verejné obstarávanie; 6. prístup k financovaniu, včasné úhrady; 7. jednotný trh; 8. zručnosti a inovácie; 9. životné prostredie; 10. internacionalizácia. Prieskum bol realizovaný formou telefonických rozhovorov v období od 21. januára do 6. februára 2013 na celkovej vzorke 1 000 malých a stredných podnikateľov. Respondentmi boli kompetentné osoby s rozhodovacou právomocou – teda majitelia firiem, generálni riaditelia, výkonní riaditelia a finanční riaditelia.

Zhrnutie výsledkov prieskumu

Podpora podnikania (princíp č.1)

Necelá pätina oslovených malých a stredných podnikateľov (18%) hodnotila podmienky na podnikanie na Slovensku ako dobré. Pritom ako veľmi dobré ich hodnotilo 1% opýtaných a ako skôr dobré 17% oslovených podnikov. Naopak, ako celkovo zlé hodnotilo podmienky na podnikanie až 82% skúmaných podnikateľov. Pritom ako veľmi zlé ich hodnotila tretina oslovených podnikov (34%) a ako skôr zlé približne polovica (48%) opýtaných. Len 2% respondentov uviedlo, že sa podmienky na podnikanie v priebehu predchádzajúcich dvoch rokov zmenili k lepšiemu. Naopak, až takmer 8 z 10 (78%) oslovených podnikateľov uviedlo, že podmienky na podnikanie sa v priebehu predchádzajúcich dvoch rokov zhoršili. Pätina (20%) oslovených podnikateľov konštatovala, že sa podmienky na podnikanie v priebehu predchádzajúcich dvoch rokov nezmenili (sú rovnaké ako predtým).

Najskôr myslieť v malom (princíp č.3)

Viac ako štvrtina oslovených podnikateľov (26%) uviedla, že nadmerná regulácia podnikania predstavuje pre ich podnikanie vážnu prekážku. Ďalší 4 z 10 (39%) podnikateľov uviedli, že nadmerná regulácia podnikania pre nich predstavuje miernu prekážku. Tretina (32%) oslovených podnikateľov odpovedala, že nadmerná regulácia podnikania nepredstavuje pre ich podnikanie žiadnu prekážku. 4% podnikateľov sa nevedeli k otázke vyjadriť.

Ústretová verejná správa (princíp č.4)

Len 2% oslovených podnikateľov hodnotili úroveň elektronickej komunikácie s orgánmi verejnej a štátnej správy ako výbornú. Najčastejšie dostala úroveň elektronickej komunikácie známku „dostatočná“. Takto ju hodnotili 6 z 10 (60%) oslovených malých a stredných

podnikateľov. Viac ako tretina podnikateľov (35%) uviedla, že elektronická komunikácia s orgánmi verejnej a štátnej správy je na nedostatočnej úrovni. 3% respondentov sa k otázke nevedeli vyjadriť.

Štátna pomoc a verejné obstarávanie (princíp č.5)

Len necelé 1% malých a stredných podnikateľov hodnotilo možnosti získať finančné zdroje z podporných programov pre svoje podnikanie ako výborné. Tretina oslovených podnikateľov (32%) hodnotila tieto možnosti ako dostatočné. Najčastejšie sa v odpovediach respondentov objavilo hodnotenie nedostatočné. Takto vidí možnosti získania finančných zdrojov z podporných programov pre svoje podnikanie viac ako polovica (53%) oslovených podnikateľov. Až 15% respondentov sa k otázke nevedelo vyjadriť.

Prístup k financovaniu, včasné úhrady (princíp č.6)

Najväčšie percento oslovených podnikateľov – takmer dve tretiny (62%) – uviedlo, že priemerná doba splatnosti ich pohľadávok, respektíve faktúr je do 30 dní. Štvrtina (25%) oslovených malých a stredných podnikateľov deklarovala, že priemerná doba splatnosti ich pohľadávok je v rozpätí 31 až 60 dní. Viac ako desatina (13%) oslovených respondentov uviedla priemernú dobu úhrady ich pohľadávok dlhšiu ako 60 dní. Pritom 8% podnikateľov uviedlo, že v priemere sú ich pohľadávky uhradené v rozmedzí 61 až 90 dní. Až 5% oslovených podnikateľov však uviedlo, že na úhradu svojich faktúr musia v priemere čakať viac ako 90 dní.

Jednotný trh a internacionalizácia (princípy č.7 a č.10)

Takmer 4 z 10 (38%) oslovených podnikateľov realizovalo svoje obchodné aktivity aj v zahraničí. Pritom na jednotnom trhu EÚ realizovalo obchodné aktivity 96% z nich a na trhoch mimo EÚ 29% z nich. 3% respondentov obchodné aktivity v zahraničí nerealizovalo, ale pripravovali sa na to v blízkej dobe. Ďalších 5% respondentov o tom uvažovalo v budúcnosti. Pritom 95% z nich plánovalo obchodné aktivity realizovať na jednotnom trhu EÚ a 18% z nich na trhoch mimo EÚ. Viac ako polovica podnikateľov (54%) obchodné aktivity v zahraničí v nerealizovalo a ani o tom v budúcnosti neuvažovalo.

Zručnosti a inovácie (princípy č.8)

Len 0,1% podnikateľov uviedlo, že sú veľmi spokojní s úrovňou verejnej podpory pre zavádzanie inovácií, ako napr. s príspevkami, daňovými zvýhodneniami, poradenstvom, vzdelávaním a pod. Necelá pätina (17%) oslovených podnikateľov sa vyjadrila, že sú skôr spokojní s úrovňou verejnej podpory pre zavádzanie inovácií. Celkovú nespokojnosť s úrovňou verejnej podpory pre zavádzanie inovácií deklarovalo 68% opýtaných. Pritom 51% podnikateľov uviedla, že sú skôr nespokojní a 17% podnikateľov uviedlo, že sú veľmi nespokojní s úrovňou verejnej podpory pre zavádzanie inovácií. Až 15% respondentov nevedelo na otázku odpovedať.

Životné prostredie (princípy č.9)

Len 2% oslovených podnikateľov uviedli, že v predchádzajúcich dvoch rokoch využili nejaký druh verejnej podpory na presadzovanie efektívnejšieho využívania zdrojov (znižovania spotreby energie) alebo na podporu ekologických produktov a služieb.

Prieskum uplatňovania princípov iniciatívy SBAfE bude aktualizovaný v pripravovanom Audite hodnotenia uplatňovania princípov Small Business Act for Europe (SBAfE) v roku 2019.

5. Best practices prijatých iniciatív v rámci iných členských krajín EÚ

V tejto kapitole sú uvedené činnosti štátnych inštitúcií a verejno-súkromných partnerstiev v iných členských štátoch EÚ, ktoré uplatňujú osvedčené postupy, ktoré sa ukázali ako úspešné pri implementácii princípov SBAfE na zlepšenie podnikateľského prostredia malých a stredných podnikov, v ktorých Slovensko vykazuje dlhodobu negatívnu hodnotenie zo strany EK. Európska komisia vyzýva členské štáty EÚ, aby sa navzájom učili. Ako inšpirácia môžu slúžiť nasledovné opatrenia:

Druhá šanca (princíp č. 2)

Medzi opatreniami, ktoré v posledných rokoch zlepšovali podmienky uplatňovania princípu „získať druhú šancu“ patrili úpravy právnych predpisov, vrátane zvyšovania stropov odpustenia dlhov, či skracovania lehôt na ukončenia podnikania likvidáciou, resp. zvyšovania transparentnosti konkurzných konaní, uľahčenie mimosúdnych riešení a prevencie podvodných konkurzných konaní, ale aj rozširovanie dobrých praktík pomoci z regionálnej na národnú úroveň. Veľká časť projektov a iniciatív je zameraná na pomoc pre MSP v oblasti poradenstva pri riešení bankrotov, revitalizácii a reštrukturalizácii podnikov.

Počas súčasného referenčného obdobia, roky 2016 a 2017 bolo v EÚ prijatých 25 politických opatrení na základe princípu "druhej šance". Odlišne od predchádzajúcich rokov, väčšina opatrení v tomto roku bola zameraná na úpravu dĺžky trvania konkurzných konaní do 1 roka a na zabezpečenie zrovnoprávneného zaobchádzania podnikateľov začínajúcich prvýkrát s podnikateľmi začínajúcimi druhýkrát. Krajiny s najlepšou výkonnosťou sú v súčasnosti Fínsko, Slovensko, Nemecko a Holandsko.

Tabuľka č. 19: Princíp Druhá šanca - Best practices v rámci členských krajín EÚ

Druhá šanca	
Štáty	Prijaté opatrenia
Holandsko	Program " Ondernemersklankbord " financovaný Ministerstvom hospodárstva na podporu podnikania. Konzultantmi pre firmy s problémami sú špecialisti a bývalí skúsení podnikatelia z regiónu. Počas 12 mesiacov pomáhajú firmám s problémami, čím okrem iného úspešne eliminujú riziko bankrotu.
	Od júla 2016 bol implementovaný " Zákon o diskvalifikácii nečestných riaditeľov " ktorý umožňuje rýchlo reagovať a diskvalifikovať pri pochybení a úmyselných podvodoch vedúcich pracovníkov (prevedenie financií pre konkurzum, vyplatenie dlhov veriteľom pred konkurzom, nespolupracovanie s likvidátorom..). Za podvodného riadiaceho pracovníka je považovaný aj človek najmenej dvakrát zapojený do konkurzu, resp. podliehal pokute za určité daňové trestné činy.
	Vstúpila do platnosti " Novela zákona o konkurzných podvodoch ", ktorá poskytuje účinnejšie nástroje proti podvodným konkurzom.
Portugalsko	SIREVE integruje súbor strategických opatrení, ktoré uskutočnila vláda na revitalizáciu a reštrukturalizáciu spoločností. Je založený na zefektívnení riešenia konkurzov mimosúdnou cestou s hlavnými veriteľmi spoločnosti a s cieľom zaručiť zlepšenie prevádzkových podmienok a kontinuitu svojich činností. Upravuje právomoci na schvaľovanie plánov obnovy, získanie dlhodobého financovania a prilákanie nových investorov.
	V marci 2017 vláda schválila " Mimosúdny režim pre obnovu spoločností "(RERE), ktorý včas zasahuje do ochrany spoločností a pracovných miest. Na pomoc dlžníkovi v jeho ekonomickej a finančnej situácii je pridelený "mediátor", ktorý zastupuje firmu pri rokovaníach s veriteľmi a vypracováva dohody.

	Bol vytvorený plán na zriadenie "jedného kontaktného miesta" na riadenie spoločných dlhov zo sociálneho zabezpečenia, daní a colných poplatkov.
Rakúsko	Prijatá novela Zákona o insolventnosti z roku 2017 má za cieľ pomôcť pri opätovnom začatí podnikania a tým poskytuje účinnejší prístup k druhej šanci pre MSP.
Dánsko	Krajina má zriadené v regiónoch " Rastové domy " ktoré, okrem iného, poskytujú bezplatné poradenské služby pre MSP vo finančných ťažkostiach. Vďaka systému "včasného varovania" pomáhajú MSP predchádzať hromadeniu záväzkov a pohľadávok.
ČR	Novela Zákona o platobnej neschopnosti č. 182/2006 Sb. - má za cieľ zvýšiť ochranu pred agresívnymi postupmi v návrhoch na vyhlásenie platobnej neschopnosti, zvýšiť transparentnosť konkurzných konaní, znížiť administratívne postupy v konkurzných konaniach a posilniť doručovanie všetkých dokumentov do dátových polí.
Írsko	Zákon o osobnej insolventnosti (dodatok) z roku 2015 zvyšuje strop pre oznámenie o odpustení dlhu z 20000 EUR na 35000 EUR. Posilňuje právomoci, najmä v súvislosti s riadením a používaním údajov o platobnej neschopnosti a reguláciou a dohľadom nad osobnými konkurznými praktikami.
	Dodatok Zákona o konkurze z roku 2015 znižuje bežné trvanie konkurzu z 3 rokov na 1 rok a maximálna doba kedy sa vyžadujú platby veriteľom z akýchkoľvek príjmov konkurznej osoby z 5 rokov na 3 roky. Predlžuje sa povinnosť splácať veriteľom, ak sa konkurzná osoba pokúša skryť príjmy alebo majetok, alebo nespôlupracuje v konkurznom konaní.
Švédsko	Platforma " Business Emergency " - regionálna iniciatíva, ktorá pomáha pri riešení bankrotov a poskytuje poradenstvo. Pomáhajúca agentúra vyvinie akčný plán a pomáha pri rokovaniach so zákazníkmi, dodávateľmi, bankami, daňovým úradom. Cieľom je pomôcť počne 50 podnikom a ušetriť 150 pracovných miest.
Nemecko	Zákon o zjednodušení reštrukturalizácie podnikov z roku 2012 (ESUG) dáva väčšiu právomoc veriteľom. Súd musí vymenovať dočasný výbor veriteľov a veritelia môže navrhnúť konkrétneho predbežného správcu konkurznej podstaty. Cieľom je čo najskôr riešiť platobnú neschopnosť a zvýšiť šancu na úspešnú reštrukturalizáciu podnikov.
	Zmena a doplnenie Nariadenia o platobnej neschopnosti z roku 2014 má na zreteľ riešenie krátenia zostatkového dlhu. Vymedzuje presné podmienky za ktorých môže prísť ku kráteniu, zavádza opatrenia na posilnenie práv veriteľov.

Zdroj: SBA Fact Sheet 2016 a 2017

Zručnosti a inovácie (princíp č. 8)

V porovnaní s predchádzajúcim referenčným obdobím došlo k výraznému zvýšeniu politického úsilia zameraného na princíp „zručnosti a inovácie“. Počas súčasného referenčného obdobia 2016/2017 bolo prijatých 168 politických opatrení, úprav právnych predpisov, ktoré smerovali k rozvoju kompetencií a vývoja a výskumu. Najvýkonnejšie krajiny sú v súčasnosti Írsko, Belgicko, Dánsko a Fínsko.

Významným pilierom v podpore rozvoja princípu „zručnosti a inovácie“ je veľmi dobre rozvinutá spolupráca medzi MSP, univerzitami, výskumnými ústavmi a inými vzdelávacími inštitúciami pri implementácii výsledkov výskumu do praxe. Viaceré krajiny pokračujú v implementácii „Inovačných poukážok“ pre MSP, ktoré napomáhajú financovať vývoj nových konkrétnych technologických riešení pre ich rozvoj v podnikaní. Ďalším úspešným podporným systémom je financovanie patentových poplatkov a pomoc pri patentovom procese.

Veľa programov z úspešných krajín sa venuje podpore a financovaniu rozvoja inovácií, digitalizácie, moderných technických riešení, celoživotného vzdelávania ako i prepojenia vzdelávania v prípravnej fáze s potrebami MSP na regionálnej i národnej úrovni. Jedným z dôležitých bodov rozvoja je podpora MSP na regionálnej úrovni pri vzájomnej spolupráci, vytváraní klastrov, sietí a partnerstiev, čoho výsledkom je zvyšovanie konkurencieschopnosti, dosiahnutie vyššej ziskovosti a uplatnenia.

Tabuľka č. 20: Princíp Zručnosti a inovácie - Best practices v rámci členských krajín EÚ

Zručnosti a inovácie	
Štáty	Prijaté opatrenia
Írsko	Inováciou v aktuálnom referenčnom období je " Register zručností pracovníkov v stavebníctve " a on-line vzdelávací register. Register zručností umožňuje prezentovať pracovníkom svoje schopnosti a zamestnávateľom dáva možnosť overenia si patričného vzdelania pracovníka. Pracovníci musia pred registráciou absolvovať požadované bezplatné kurzy.
	" Akčný plán pre zamestnanosť 2016 " - zahŕňa vypracovanie 25 nových učebných programov vedených priemyselnými zoskupeniami.
	Program SHIP podporuje spoluprácu a inovačné partnerstvá medzi MSP, inštitúciami vyššieho vzdelávania (Erasmus) a organizáciami na podporu inovácií s cieľom zvýšiť ziskovosť MSP.
	Projekt REAL (regionálna aliancia pre vzdelávanie a zamestnanosť) sa zameriava na riešenie nesúladu zručností medzi absolventmi vysokých škôl a trhom práce. Vytvára tiež vzdelávacie kurzy, ktoré pomôžu absolventom rozvíjať kreatívne a inovatívne zručnosti, ktoré potrebujú na podnikanie a inovácie.
Nemecko	Program "Mobilizácia MSP" (Industrie 4.0.) vytvorený Ministerstvom školstva a výskumu financuje projekty na testovanie inovatívnych digitálnych produktov, procesov alebo aplikácií pre MSP.
	Cieľom programu SME-NetC je posilniť účasť MSP na regionálnych zoskupeniach a sieťach. " Poradný program pre MSP " - riadi Ministerstvo hospodárstva a energetiky, zoskupuje už predtým implementované programy poskytujúce poradenské služby a programy odbornej prípravy pre MSP, pomáha rozvíjať úsporu energie v MSP, financovanie energeticky účinných výrobných procesov, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu.
Nemecko	Zlepšil sa už zavedený program ZIM, ktorý poskytuje financie na projekty výskumu a vývoja MSP. Posilnila sa medzinárodná spolupráca v oblasti výskumu, kde je zvýšená miera financovania. Program je zameraný na vývoj nových produktov, technických služieb a lepších výrobných procesov. Výskum a vývoj sa môže realizovať buď ako samostatný projekt, alebo v spolupráci s výskumnými ústavmi a je otvorený pre všetky technológie a sektory.
Rakúsko	Program MARKT.START je určený začínajúcim inovatívnym podnikateľom a firmám. Jeho cieľom je podporovať uvedenie technologicky nového produktu na trh. Predchádza tomu úspešné ukončenie výskumného projektu v základnom programe alebo experimentálnom vývoji.
	Program AT: net , ktorého cieľom je podporiť MSP pri zavádzaní digitálnych aplikácií a produktov. Podporuje aj digitalizáciu podnikov a MSP, čím zvyšuje ich konkurencieschopnosť.
	Industry.Start-up.Net je program, ktorý podporuje začínajúce podniky tým, že ich systematicky spája s veľkými podnikmi a MSP ktoré majú záujem o spoluprácu.
	Program " Patentová kontrola ", ktorý pokrýva náklady na služby spojené s patentovaním, poskytuje informácie o patentovej ochrane a jej uplatňovaní.
Estónsko	Program ADAPTER poskytuje priestor a podporu na spoluprácu medzi univerzitami, výskumnými ústavmi a MSP.
Malta	Akceleračný program " youStartIT " je vytvorený na investovanie do najlepších podnikateľských nápadov v oblasti digitálizácie. Bola vytvorená aktívna sieť spolupráce s miestnymi aj zahraničnými inštitúciami, sú organizované tréningové podujatia a semináre pre začínajúcich podnikateľov.
Dánsko	Program Innovation Network Denmark vytvorený v roku 2009, ktorý zahŕňa 22 vnútroštátnych inovačných sietí, ktoré poskytujú podporu výskumu, vývoja a inovácií pre viac ako 6 000 MSP ročne.

Zdroj: SBA Fact Sheet 2016 a 2017

Internacionalizácia (princíp č. 10)

V referenčnom období 2016/2017 bolo prijatých 54 politických opatrení. Krajiny s najlepšou výkonnosťou a implementáciou podporných opatrení sú v súčasnosti Litva, Cyprus a Rakúsko, avšak všetky členské štáty EÚ vytvorili zastrešujúce organizácie na poskytovanie rôznych typov podporných služieb a finančných programov pre MSP na zlepšenie internacionalizácie, investícií a expandovania na medzinárodné trhy.

Viaceré významné projekty sa zamerali na inicializáciu účasti MSP na medzinárodných výstavách, sprostredkovanie kontaktov medzinárodných partnerov, ako i pomoc pri zriaďovaní zahraničných obchodných zastúpení za pomoci exportných centier.

Medzi opatreniami, ktoré v poslednom období sledovali podporu internacionalizácie MSP boli iniciatívy a projekty zamerané na rozvíjanie medzinárodnej kooperácie medzi podnikmi, výskumnými ústavmi, technickými inštitúciami a vysokými školami. Ocenený projekt Wings z Litvy ukázal cestu na podchytenie talentovaných mladých ľudí a využitie ich potenciálu spojením s praxou.

Tabuľka č. 21: **Princíp: Internacionalizácia - Best practices v rámci členských krajín EÚ**

Internacionalizácia	
Štáty	Prijaté opatrenia
Litva	Cieľom programu " Wings " " je poskytnúť vybraným absolventom litovských a zahraničných vysokých škôl skúsenosti v oblasti podnikania. V priebehu dvoch rokov v 44 litovských MSP pomohli s rozvojom jednotlivých aspektov prenikania na zahraničné trhy. MSP tiež využívali profesionálnych mentorov, ktorí majú znalosti a skúsenosti v oblasti podnikania. Projekt bol v roku 2016 ocenený EÚ cenou "Excellence in Export Initiative Awards".
Dánsko	Program Vitus spustený v r. 2010- pomoc pre MSP pri začatí vývozu.
Rakúsko	Globálna sieť inkubátorov (GIN) platforma pre začínajúce firmy na medzinárodnom trhu a investorov.
	Beyond Europe - podpora rakúskych firiem pri expandovaní v oblasti výskumu a vývoja. Podporuje rakúske spoločnosti, výskumné a univerzitné inštitúty a ďalšie organizácie pri vytváraní a rozširovaní spolupráce.
Švédsko	Team Sweden - je sieť vládnych orgánov, agentúr a spoločností, ktoré pracujú na podpore švédskeho exportu v zahraničí, spoluprácou a vytvorením regionálnych exportných centier. Team Sweden pomôže zabezpečiť jasný a jednoduchý vstup na exportný trh pre švédske spoločnosti.
Taliansko	Internacionalizačné poukážky - (max. 10000€) na poskytovanie externých služieb pre MSP na podporu rozvoja stratégie internacionalizácie.
	"Konzorciá pre internacionalizáciu"- nenávratné granty pre multiregionálne konzorciá pre internacionalizáciu, zriadené aspoň piatimi MSP. Projekty zamerané na rozvoj propagačných aktivít pre zahraničné trhy (účasť na veľtrhoch, podujatiach, workshopy, špecializované školenia, komunikačné aktivity).
	" The Temporary Export Manager " projekt na podporu spoločnosti v počiatočných fázach medzinárodného pôsobenia. Zabezpečuje funkčnú podporu a dočasný vstup špecialistu na medzinárodný marketing do spoločnosti, ako aj pomoc obchodnej komory.

Zdroj: SBA Fact Sheet 2016 a 2017

6. Záver/manažérske zhrnutie

Slovensko patrí medzi krajiny, v ktorých je podnikateľské prostredie z hľadiska MSP vo vzťahu k princípom/zásadám SBAfE na úrovni priemeru Európskej únie. V niektorých oblastiach, ako je napr. „Prístup k financovaniu“ alebo „Životné prostredie“ sa Slovenská republika nachádza nad priemerom Európskej únie, ale napr. v oblastiach akými sú „Druhá šanca“, „Podpora inovácií a rozvoj zručností pre podnikanie“ a „Internacionalizácia podnikania – podpora vstupu MSP na trhy mimo EÚ“ plnenie týchto princípov zaostáva za priemerom EÚ. Vyplýva to z posúdenia situácie Európskou komisiou, ktorá pre hodnotenie využíva zmes medzinárodne porovnateľných indikátorov.

Na základe prijatej metodiky aplikovanej pri hodnotení jednotlivých ukazovateľov, ktoré tvoria nový rámec pre medziročné porovnávanie, došlo na Slovensku v niektorých oblastiach, ako je napr. „PODNIKANIE“, „DRUHÁ ŠANCA“ a „PRÍSTUP K FINANCOVANIU“ k pozitívnemu medziročnému vývoju, ale v oblastiach akými sú „ŠTÁTNA POMOC a VEREJNÉ OBSTARÁVANIE“, „JEDNOTNÝ TRH“, „PODPORA INOVÁCIÍ a ROZVOJ ZRUČNOSTÍ PRE PODNIKANIE“, „ŽIVOTNÉ PROSTREDIE“, a „INTERNACIONALIZÁCIA“ došlo k negatívnemu medziročnému vývoju. Vyplýva to z posúdenia situácie, pri ktorej sa na hodnotenie využíva zmes medziročne porovnateľných ukazovateľov.

Podpora MSP zo strany štátnych inštitúcií sa v roku 2016 podľa výšky poskytnutej finančnej pomoci koncentrovala práve do oblastí rozvoja zručností. Zároveň, napriek nízkej miere čerpania, finančné vyjadrenie alokácie operačných programov programového obdobia 2014 – 2020 zameraných na oblasť rozvoja zručností a inovácií (OP VaI a OP IZ) kumulatívne prevyšuje finančné vyjadrenie alokácie jednotlivých ostatných operačných programov z tohto programového obdobia.

Vláda SR sa v súčasnosti zaviazala prostredníctvom Programového vyhlásenia na roky 2016-2020, že vytvorí primerané podmienky pre aktívne využívanie princípov iniciatívy Európskeho odporúčania pre malé podnikanie (Small Business Act for Europe) a Akčného plánu pre podnikanie 2020, čo možno označiť za významný krok smerom k zlepšovaniu podnikateľského prostredia na Slovensku. V rámci Vlády SR aktívne podporuje zákon SBAfE najmä MH SR, ktoré pôsobí ako garant a koordinátor mnohých aktivít v oblasti implementácie zákona SBAfE. Vďaka MH SR bol prijatý zákon o MSP č. 290/2016 Z. z., ktorý vytvoril rámec pre podporu malého a stredného podnikania. Týmto zákonom sa presadzuje princíp „Najskôr myslieť v malom“ v slovenskom právnom prostredí. Okrem Vlády SR a MH SR podporujú na Slovensku implementáciu zákona SBAfE taktiež ústredné orgány štátnej správy, špecializované agentúry, bankové inštitúcie a fondy, resp. záujmové, profesné a stavovské organizácie, ktoré svojou aktivitou podporujú rozvoj MSP.

Uvedené inštitúcie sa dlhodobo podieľajú na vytváraní lepších podmienok pre podnikanie na Slovensku a rovnako pracujú na eliminácii slabých oblastí medzi, ktoré patria:

- Druhá šanca – od roku 2008 bol zaznamenaný len malý progres pri riešení druhotnej platobnej neschopnosti. Na Slovensku chýba zrýchlený postup, ktorý umožní podnikateľom rýchlejšie sa pohybovať v procese konkurzného konania.
- Inovačná aktivita medzi MSP zaznamenala trend poklesu v oblasti vnútropodnikových inovácií, zavádzania produktu alebo procesu inovácií a marketingových alebo organizačných inovácií. Limitujúcim faktorom pre rozvoj v oblasti výskumu a vývoja

sa stáva aj zatiaľ stále nefunkčný systém duálneho vzdelávania na Slovensku, t.j. slabá prepojenosť stredného odborného školstva s potrebou kvalifikovanej pracovnej sily v súkromnom sektore. Rozsah podpory inovačných aktivít v rámci podnikania sa výrazne zhoršil.

- Internacionalizácia – podiel slovenských MSP vyvážajúcich do krajín mimo EÚ je jedným z najnižších v EÚ. To isté platí aj pre MSP, ktoré dovážajú z krajín mimo EÚ. Slovensko má najnižšie percento MSP, ktoré sa priamo zapájajú do zahranično-obchodných aktivít na trhoch tretích krajín, v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ. Vo väčšine ukazovateľov internacionalizácie došlo k malému alebo žiadnemu posunu, s niekoľkými výnimkami.

Zoznam tabuliek

Tab. č. 1: Tempo rastu HDP v roku 2016 (porovnanie SK vs V4, Nemecko a EÚ28).....	7
Tab. č. 2: Vývoj ekonomických ukazovateľov v Slovenskej republike v rokoch 2011 – 2016.....	8
Tab. č. 3: Počet aktívnych podnikateľských subjektov podľa jednotlivých právnych foriem a veľkostných kategórií podnikov k 31.12.2016	9
Tab. č. 4: Porovnanie počtu zamestnaných osôb podľa veľkostných kategórií podnikov v SR v roku 2016	11
Tab. č. 5: Porovnanie vytvorenej pridanej hodnoty (právnických osôb – nefinančných korporácií) podľa veľkostných kategórií podnikov v SR v roku 2016	11
Tab. č. 6: Vývozné aktivity MSP	12
Tab. č. 7: Objem finančných prostriedkov čerpaných prostredníctvom MSP v roku 2016 podľa zdroja, z ktorého pochádzajú	21
Tab. č. 8: Vývoj postavenia krajín V4 z pohľadu iniciatív (Doing Business, Global Competitiveness Report, World Competitiveness Yearbook).....	24
Tab. č. 9: Umiestnenie SR v hodnotení jednotlivých indikátorov a v celkovom hodnotení Doing Business v rokoch 2013 – 2017	25
Tab. č.10: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.1 PODNIKANIE	35
Tab. č.11: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.2 DRUHÁ ŠANCA.....	36
Tab. č.12: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.3 MYSLEŤ V MALOM a č. 4 ÚSTRETOVÁ SPRÁVA	36
Tab. č.13: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.5 ŠTÁTNA POMOC a VEREJNÉ OBSTARÁVANIE	37
Tab. č.14: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.6 PRÍSTUP k FINANCOVANIU	38
Tab. č.15: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.7 JEDNOTNÝ TRH.....	39
Tab. č.16: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.8 PODPORA INOVÁCIÍ a ROZVOJ ZRUČNOSTÍ PRE PODNIKANIE.....	40
Tab. č.17: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.9 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	41
Tab. č.18: Hodnotenie vybraných ukazovateľov v rámci princípu č.10 INTERNACIONALIZÁCIA	42
Tab. č.19: Princíp Druhá šanca - Best practices v rámci členských krajín EÚ	46
Tab. č.20: Inovácie - Best practices v rámci členských krajín EÚ	48
Tab. č.21: Internacionalizácia - Best practices v rámci členských krajín EÚ	49

Zoznam grafov

Graf č. 1: Odvetvová štruktúra MSP 2006-2016	9
Graf č. 2: Vývoj počtosti vzniknutých a zaniknutých MSP	10
Graf č. 3: Veková štruktúra fyzických osôb – podnikateľov podľa pohlavia v roku 2016	12
Graf č. 4: Vývoj podielu vyvážajúcich podľa veľkostnej kategórie MSP na celkovom počte vyvážajúcich MSP v období 2011-2016	13
Graf č. 5: Prehľad celkovej alokácie a čerpania (zdroj EÚ) operačných programov programového obdobia 2014 - 2020 v EUR	19
Graf č. 6: Štruktúra foriem financovania MSP v roku 2016	21
Graf č. 7: Vývoj kvality podnikateľského prostredia SR podľa hodnotených oblastí (v DTF)	26
Graf č. 8: Silné oblasti Slovenskej republiky v implementácii princípov SBAfE	27
Graf č. 9: Priemerné oblasti Slovenskej republiky v implementácii princípov SBAfE	27
Graf č. 10: Priemerné oblasti Slovenskej republiky v implementácii princípov SBAfE	28
Graf č. 11: Výsledky Slovenska v oblasti SBA: Stav a vývoj v období rokov 2008 – 2017..	34

Príloha

Metodika hodnotenia jednotlivých princípov pozostáva z dvoch základných krokov:

- 1) Výber ukazovateľov⁶
- 2) Medziročné porovnanie

Krok 1

Ukazovatele boli vybrané zo zoznamu ukazovateľov, ktoré používa DG GROW pri zostavovaní rámca ukazovateľov hodnotenia krajín podľa princípov SBAfE, pre jeho relevantnosť v rámci konkrétneho princípu SBA (výber DG GROW je založený na preštudovaní odbornej literatúry a konzultáciách s národnými expertmi, pri výbere ukazovateľov využíva najnovšie vedecké a politicko-ekonomické trendy v oblasti hodnotenia výkonnosti MSP v Európe) a z dôvodu ich aktuálnosti.

Ostatné ukazovatele boli vybrané ako náhrada za existujúce ukazovatele, ktoré používa DG GROW pri zostavovaní rámca ukazovateľov hodnotenia krajín podľa princípov SBAfE, z dôvodu ich aktuálnosti a možnosti medziročného porovnávania. Údaje sú čerpané z viacerých zdrojov uvedených v poznámke.

Zmeny, ktoré nastali pri zostavovaní nového rámca ukazovateľov SBA Fact Sheet za Slovensko:

V porovnaní s doteraz používanými SPR ukazovateľmi EK, došlo k zúženiu ich výberu ako aj k doplneniu z dôvodu potreby koncentrácie na kľúčové ukazovatele ako aj z dôvodu zabezpečenia ich medziročného porovnávania. A to vzhľadom na to, že značná časť ukazovateľov zahrnutých do hodnotiaceho rámca EK pracuje s údajmi, ktoré sú viac ako 2 roky staré, resp. majú viac ako ročnú frekvenciu aktualizácie.

Krok 2

Medziročné porovnania sú kalkulované ako rozdiel stavových veličín.

⁶ Národný rámec ukazovateľov SBA Fact Sheet za Slovensko je zostavený z viacerých zdrojov:

- SBA Fact Sheet
- GEM
- GEM NESS
- Flash Eurobarometer
- Survey on the access to finance of enterprise
- ÚVO SR
- MV SR
- European Environment Agency
- Enviroportal
- The Global Competitiveness Report 2016–2017, ktorý zverejňuje the World Economic Forum,
- The Global Competitiveness Report 2017–2018, ktorý zverejňuje the World Economic Forum.
- ŠÚ SR
- EUROSTAT
- Register organizácií ŠÚ SR
- Slovenská agentúra životného prostredia
- CRIF